

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bakonykúti Község Önkormányzata

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	17
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	17
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	22
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	24
3.5. Lakhatás egyéb jellemzői, telepek, szegregátumok helyzete	26
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	26
3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása	29
3.8. A roma nemzeti önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	31
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	31
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	32
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek	32
4.2. Szegregált, telepszerű lakóköznyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	34
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	34
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	36
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	39
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	39
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	41
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	41
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	42
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	42
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben	43
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	43
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	44
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	44
6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete.....	46
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	48

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	50
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	52
7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	52
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	54
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	55
7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen...	56
7.5. A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	56
7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	58
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	59
Jövőképünk.....	60
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	61
Megvalósítás.....	64
A megvalósítás előkészítése.....	64
A megvalósítás folyamata	64
Monitoring és visszacsatolás	65
Nyilvánosság	65
Kötelezettségek és felelősség	65
Érvényesülés, módosítás	66
Elfogadás módja és dátuma.....	67

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Bakonykúti Község Önkormányzata – összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésére és felülvizsgálatára vonatkozó 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet előírásaival (2021. június 30-i módosítás szerint) – elkészítette új Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2025–2030 közötti időszakra.

A program elkészítése során az önkormányzat a Belügyminisztérium által kibocsátott módszertani útmutató tartalmi és formai irányelveit tekintette irányadónak. Az útmutató alapján a dokumentum célja nem csupán az esélyegyenlőség elvének deklaratív érvényesítése, hanem az is, hogy konkrét cselekvési irányokat határozzon meg a helyi társadalmi hátrányok enyhítésére.

Bakonykúti kistépülési jellege miatt számos – különösen humánszolgáltatásokhoz kötődő – statisztikai adat hiányos vagy nem áll rendelkezésre. A településméretből adódóan bizonyos szolgáltatások nem érhetők el helyben, ami strukturális hozzáférési nehézségeket eredményez, különösen a gyermekes családok, idősek és fogyatékkal élő lakosok esetében. Ez a körülmény megerősíti azt a társadalompolitikai felismerést, hogy a kistépülésekre adaptált esélyegyenlőségi beavatkozásoknak a közösségi összetartás, a mobilitást támogató megoldások, valamint a hálózatosodás (pl. mikrotérségi szintű együttműködések) erősítésére kell fókuszálniuk.

Annak érdekében, hogy Bakonykúti község 2025-től kezdődően továbbra is hatékonyan, sőt lehetőség szerint még hatékonyabban lássa el közszolgáltatási feladatait, valamint fejlődni tudjon az önként vállalt feladatok terén is, elengedhetetlen a korábbi intézkedések szakmai újraértékelése és megerősítése.

Az önkormányzat e dokumentum által megerősíti elkötelezettségét a társadalmi felzárkózás, a méltányos hozzáférés és a hátránykompenzáció elvei iránt, s vállalja, hogy a HEP célkitűzéseit összehangolja más helyi stratégiai dokumentumokkal és fejlesztési elképzelésekkel. A célok megvalósítása érdekében az önkormányzat törekszik az együttműködésre a helyi szereplőkkel, különösen az oktatási, szociális és civil szektor képviselőivel, még akkor is, ha ezek túlnyomórészt más településeken találhatók.

Az új program elkészítése során különös figyelmet kapott a korábbi intézkedések tapasztalati értékelése, valamint az új szempontok és kihívások beemelése. A Helyzetelemzési rész a rendelkezésre álló adatok és releváns társadalompolitikai megfontolások alapján tárja fel a község esélyegyenlőségi szempontból releváns jellemzőit, míg az Intézkedési Terv konkrét, időben és felelőshöz rendelt javaslatokat tartalmaz a problémák kezelésére.

Bakonykúti HEP-je nemcsak alkalmazkodik a település sajátos adottságaihoz, hanem előre-mutató elvekkel is kíván hozzájárulni a kistépülési esélyegyenlőség jó gyakorlatainak erősítéséhez.

A település bemutatása

Bakonykúti Fejér vármegye nyugati-északnyugati peremén helyezkedik el, a Bakony hegység keleti vonulatainak lábánál. A község Fejér megye legkisebb önálló közigazgatási egységeként zsáktelepülésként működik, különleges természeti értékekkel övezett környezetben. A Burokvölgyi természetvédelmi terület mentén húzódik, egyben az Országos Kéktúra útvonal egyik ikonikus bakonyi szakasza is áthalad rajta. A település határá-

ban és környezetében több mint 300 méter magas domborzati formák találhatók, amelyek meredek lejtőikkel különleges táji karaktert biztosítanak a községnek.

Közúton Iszkaszentgyörgy, Kincsesbánya és Fehérvárcsurgó irányából közelíthető meg. Guttamásitól gyalogosan háromnegyed, Isztimértől körülbelül egyórányi járásra található. Székesfehérvártól – mint egykori koronázó várostól – 20 km-re, Mórtól 22 km-re, Várpalotától pedig 7 km-re fekszik; a 81-es főút is mintegy 15 km-re húzódik. Vasúti közlekedéssel közvetlenül nem rendelkezik; a legközelebbi állomások Székesfehérváron, valamint Moha és Fehérvárcsurgó településeken találhatók. A közösségi közlekedést Székesfehérvár és Mór irányába induló autóbuszjáratok biztosítják.

A település neve több évszázados múltra tekint vissza: a középkorban Kwthy, Kwty, majd Kutty formában szerepelt, a XVIII. század közepétől következetesen Kúti névvel illették. A „Bakonykúti” megkülönböztető elnevezést 1903-ban kapta meg, a „kút” szó a vízben szegény térség értékes víznyerő helyeire, míg a „Bakony” előtag a hegységi elhelyezkedésre utal.

Közigazgatási szempontból Bakonykúti községi jogállással rendelkezik, teljes területe 1246 hektár, ebből 39 hektár belterület, míg 1207 hektár külterület. 2007-ig a Móri kistérséghez tartozott, 2013. január 1-jétől a Székesfehérvári járás része. Az államigazgatási feladatokat az Iszkaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A település látnivalói

Bakonykúti épített örökségének egyik kiemelkedő eleme az 1795-ben emelt római katolikus templom, mely a Nagyboldogasszony tiszteletére lett felszentelve. A település arculatát tovább gazdagítják a faszobrokkal díszített köztéri alkotások, a fából készült utcanévtáblák és útjelzők, valamint az igényesen kialakított utcabútorok, amelyek mind a helyi közösség gondos munkáját tükrözik. Különleges értéket képvisel, hogy több szobor kivágásra ítélt fák törzséből készült, ezzel is fenntartható szemléletet tükrözve.

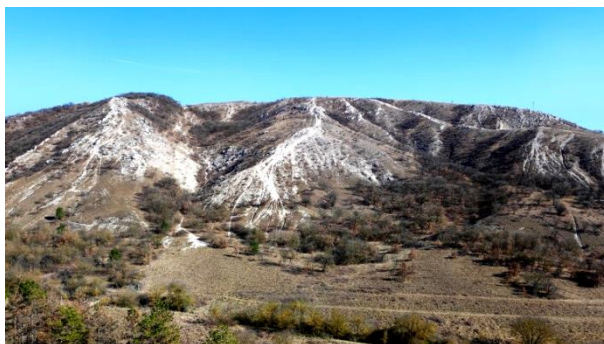

A köztér rendszeres virágosítása és a falukép rendezett jellege elismerést váltott ki országos szinten is: Bakonykúti több alkalommal is nívós díjazásban részesült. Értékvédelmi szempontból fontos, hogy a község megőrizte eredeti településszerkezetét, valamint tradicionális építészeti karakterét, így maga a falu is látványosságnak tekinthető.

A környezeti értékek közül a legnagyobb figyelmet a Burok-völgy természetvédelmi terület érdemli, amely geológiai és botanikai szempontból is kiemelkedő jelentőségű. A település keleti határában emelkedő Baglyas-hegy (363 méter) szintén kedvelt célpontja a természetjáróknak: változatos formakincse – a mély horhosoktól a bizarr, állatalakot idéző sziklákig – egyedi hangulatot kölcsönöz a tájnak. A hegytetőről teljes körpanoráma nyílik: tiszta időben a Vértes, a Keleti-Bakony, sőt a Balaton is látható.

Emlékhely is található a térségben: a szovjet csapatok kivonulásának emlékére állított kopjafa 1991. június 30-án került felállításra. Az ehhez kapcsolódó megemlékezés minden évben zárándókat vonz. A környéken kijelölt turistaútvonalak – különösen a Kéktúra szakasza – megkönnyítik a természeti és kulturális értékek megközelítését. A község NATURA 2000 besorolása is megerősíti, hogy különleges természeti értékeit országos szinten is elismerik.

A vadállomány gazdagsága a vadászati turizmus szempontjából is jelentős, ez a fajta alternatív gazdasági potenciál szintén hozzájárulhat a helyi közösség fenntartható fejlődéséhez.

Képek Bakonykútiról

A település múltja

Bakonykúti jellegzetes egyutcás település, azonban nem a bekötő út mentén alakult ki, hanem attól merőlegesen, északnyugat–délnyugat irányban, egy széles, gazdag növényzettel övezett utcavonalon. Az utcát fésűs településszerkezet jellemzi, amely a bakonyi falvakra általánosan is jellemző: a római katolikus templom köré szerveződő, hosszú szalagtelkes házhelyek egytraktusos lakóépületei és kiterjedt melléképületei harmonikusan illeszkednek a tájba.

A térség természeti adottságai a jégkorszak után gyenge termőképességű, cserjés-erdős vidékként voltak ismertek. Ennek ellenére már a bronzkorban is éltek itt emberek, első településeik a forrásokkal szegélyezett dombokon alakultak ki. Későbbi időkben az avar korból származó temetkezési helyek maradványai tanúskodnak a folyamatos emberi jelenlétről.

A falu első írásos említése 1424-ből származik (Kwthy), majd 1497-ben újra feltűnik a forrásokban. Történelme során birtokosi megosztottság jellemezte: részben a Veszprém megyei Bátorkő vár uradalmához, részben köznemesi tulajdonhoz tartozott. A 16. század közepén már a palotai (mai Várpalota) várhoz kapcsolódott, de a török hódoltság idején 1559-ben már lakatlan pusztaként említik. A hódoltság után, 1696-tól a Zichy-család birtokába került; a földesúr ekkor még jellemzően birkalegelőként hasznosította, részben pedig bérbe adta.

A 18. században több sikertelen próbálkozás történt a település újratelepítésére – előbb Bánk és Teszér, majd Nyitra megye felől kívántak jobbágyokat betelepíteni. Végül 1759-ben sike-

rült a falut német ajkú telepesekkel újraalapítani. Az új lakosság jelentős része a környék sváb falvaiból érkezett. 1762-ben már 23 egész- és 7 féltelkes jobbágycsalád, valamint 12 zsellér élt a faluban – innen számíthatjuk Bakonykúti újkori történelmének kezdetét.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idején a község aktív szerepet vállalt a helyi közigazgatásban: a bíró és a jegyző is tagja volt a megyei forradalmi bizottmánynak. A XIX. század második felére a patak mentén három vízimalom működött, sőt a településnek téglagyára is volt. 1965-ben 49 paraszti háztartás élt a faluban, a templom 1795-ben épült, harangjait 1885-ben öntötték.

A rendszerváltás utáni első szabad önkormányzati választások 1990-ben történtek meg. Azóta a települést Képviselő-testület irányítja, jelenleg öt fővel.

A község jelene

A településen jelenleg nem működik sem óvoda, sem iskola. Az általános iskolás gyermekek többsége Iszkaszentgyörgyre, a középiskolások Székesfehérvár oktatási intézményeibe járnak. Ez a kis településekre jellemző oktatási struktúra-hálózati hiányosságok következménye, amely különösen a közlekedési és időbeli elérhetőség terén jelent kihívást a családok számára.

A napi szintű ingázás – főként a megyeszékhely irányába – a lakosság jelentős részére jellemző, mivel helyben csupán korlátozott számú munkalehetőség érhető el. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy a település kis népességéhez képest arányosan magas a regisztrált vállalkozók száma, ami a helyi lakosság gazdasági alkalmazkodóképességét és kreativitását is tükrözi.

A község határában található a Magyar Honvédség központi lö-, és gyakorlótere, amely Közép-Európa legnagyobb egybefüggő katonai területe. Bár a gyakorlótér időszakos zajhatásokkal jár, viszonylagos zártsága következtében számos értékes élőhely maradt érintetlen, így több védett növény- és állatfaj talál itt menedéket.

A 20. század során a település lélekszáma – az országos tendenciákkal párhuzamosan – folyamatosan csökkent: 1870-ben még 557 fő élt itt, 1930-ra 346 főre, 1970-re 256 főre, 2004-re pedig 100 fő alá esett vissza a lakosság száma. Az elmúlt évtizedekben azonban a népességfogyás megállt, sőt lassú növekedés tapasztalható. Ennek egyik oka a városból kiköltözők megjelenése, másrészt az, hogy a település nyugodt, természeti környezete vonzó életformát kínál.

Ez a tendencia a jövőben is esélyt kínál arra, hogy a község identitása és fenntarthatósága megőrizhető legyen. Ugyanakkor a demográfiai stabilizációhoz hosszú távon elengedhetetlen a közszolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés biztosítása – akár térségi társulások keretében is.

Demográfiai adatok

Bakonykúti lakosságszáma a 2016-os bázisévhez viszonyítva az elmúlt öt év során csak mérsékelt ingadozást mutatott, összességében minimális csökkenés érzékelhető a TeIR rendszer idősoros adatai alapján. Ez kistelepülési kontextusban kiemelt jelentőséggel bír, hiszen a stagnáló vagy enyhén emelkedő népesség ma már vidéken is a megtartóerő pozitív visszajelzése.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2018	166	bázis év
2019	159	95,78%
2020	156	98,11%
2021	162	103,85%
2022	154	95,06%
2023	154	100,00%

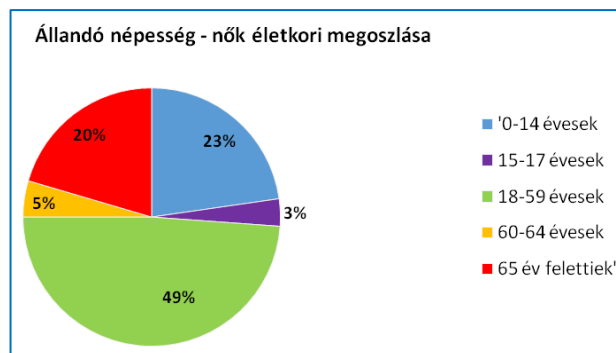
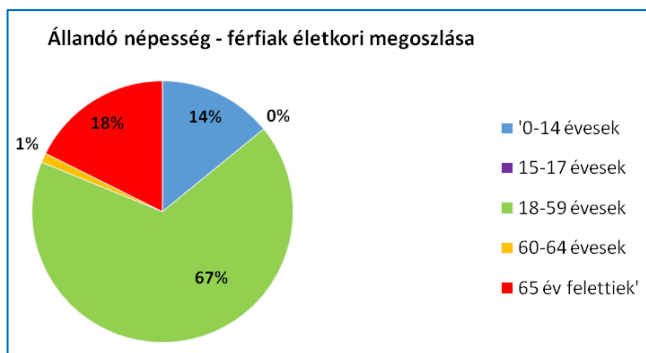
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település földrajzi elhelyezkedése kedvező: Fejér megye északnyugati térségében, Veszprém megye közvetlen szomszédságában fekszik. A Székesfehérvárhoz való közelség munkaerő-piaci, közlekedési és oktatási szempontból is hozzáférési előnyt jelent, ami különösen fontos olyan település esetében, ahol számos közszolgáltatás csak más településeken érhető el.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2021-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	85	88	173	49,13%	50,87%
0-2 évesek			8	4,62%	
0-14 éves	12	20	32	6,94%	11,56%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	1,73%
18-59 éves	57	43	100	32,95%	24,86%
60-64 éves	1	4	5	0,58%	2,31%
65 év feletti	15	18	33	8,67%	10,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

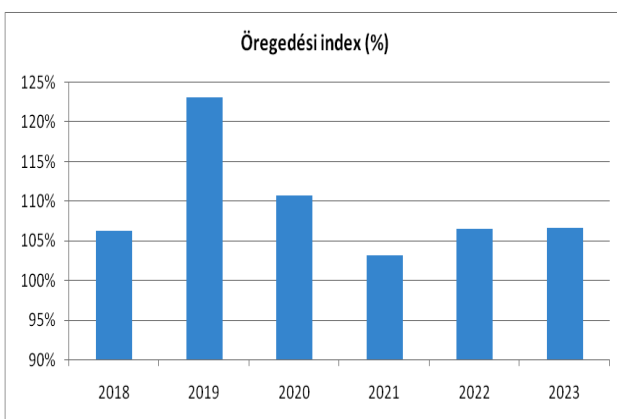
A 2021-es népszámlálási adatok szerint az állandó népesség nemi és életkori megoszlása hasonló az országos trendekhez. A nők és férfiak aránya kiegyensúlyozott, ugyanakkor a kor előrehaladtával, különösen a 65 év feletti korcsoportban, a női arány magasabb, ami a várható élettartam nemek közti különbségéből következik. A legnagyobb arányt a 18–59 éves aktív korosztály teszi ki, ami kedvező munkaerő-piaci alapot jelez, azonban figyelembe kell venni, hogy a gyermek- és fiatalok aránya alacsonyabb, ami a jövő demográfiai fenntarthatóságát illetően kihívásokat rejt.

A település öregedési indexe – amely a 65 év feletti arányát méri a 14 év alattiakhoz viszonyítva – az utóbbi években viszonylag stabil képet mutat. Bár az országos trendhez viszonyítva nem tekinthető kiugróan magasnak, az index értékei egyértelműen jelzik az öregedés jelenlétét, ami a helyi szociális ellátórendszer jövőbeli terhelésére is hatással lehet.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018	34	32	106,25%
2019	32	26	123,08%
2020	31	28	110,71%
2021	33	32	103,13%
2022	33	31	106,45%
2023	32	30	106,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödése országosan jellemző, hosszú távú trend Magyarországon. Ez a demográfiai jelenség Bakonykúti községben nem érvényesül.

A belső vándorlási adatok kisebb településeknél – így Bakonykúti esetében is – akár egy-egy család költözése nyomán is jelentősen módosulhatnak. A település vándorlási egyenlege az elmúlt öt évben váltakozó volt, de összességében nem mutat drasztikus elmozdulást sem pozitív, sem negatív irányba. Ez azt erősíti meg, hogy a község megőrizte népességmegtartó képességét.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2018	176,47
2019	-30,77
2020	-25,40
2021	31,45
2022	-25,32
2023	-12,99

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Bakonykúti lakosságmegtartó képessége az elmúlt éveket figyelembe véve megfelelő.

Érdekességgként emelhető ki, hogy a falu lakásállományában jelentős számban található korábban hétvégi házként funkcionáló ingatlan, amelyek közül egyre több vált állandó lakóhellyé. Jelenleg körülbelül 21 ilyen épület van, ami szinte megduplázza a ténylegesen állandó lakosság által használt házak számát – ez a tendencia a városi életformából kiszakadni vágyó új lakók részéről pozitív visszacsatolásként értékelhető.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2018	6,54
2019	-12,31
2020	0,00
2021	0,00
2022	6,33
2023	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás mutatói – vagyis az élveszületések és halálozások különbsége – az elmúlt hat évben kiegyenlített képet mutattak. Bár a pozitív egyenleg években eseti jellegű, a stagnálás kistéleplési viszonyok között is előremutatónak értékelhető, különösen akkor, ha a helyi lakóköznyezet megőrzése és az életminőség emelése tovább ösztönözheti a fiatalabb korosztályt a településhez való kötődésre.

A gyermekvállalási kedv ösztönzése túlmutat a helyi önkormányzat hatáskörén, de az olyan dokumentumok, mint a HEP, felhívhatják a figyelmet azokra a feltételekre, amelyek támogatják a családalapításra készülő helyi lakosokat. Ezért az önkormányzati esélyegyenlőségi programoknak törekedniük kell arra, hogy közvetett módon, például infrastrukturális fejlesztéseken vagy családbarát szemléletű közösségi programokon keresztül hozzájáruljanak a fiatalabb generációk helyben tartásához.

Értékeink, küldetésünk

Bakonykúti Község Önkormányzata a Képviselő-testület döntésein keresztül egyértelműen kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség elveinek érvényesítése mellett. A jogszabályban meghatározott kötelezettségeken túlmutatóan a közösségi értékrend részévé kívánja tenni az egyenlő bánásmód, a hozzáférés és a társadalmi igazságosság gyakorlati alkalmazását.

Az esélyegyenlőség nem csupán jogi követelmény, hanem erkölcsi alapállás, mely szerint minden embernek joga van a méltó élethez, függetlenül nemétől, egészségi állapotától, származásától vagy vagyoni helyzetétől. A diszkrimináció- és szegregációmentesség ennek alapfeltétele. A HEP célja, hogy azok a társadalmi csoportok – köztük a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők –, akik a településen potenciálisan hátrányokat szenvednek el, azonos esélyekhez jussanak a helyi társadalmi, gazdasági életben való részvételben.

Bakonykúti számára kiemelt cél, hogy kistelepülési mérete ellenére megőrizze vonzerejét: természeti értékeit, kulturális örökségét és közösségi összetartását. A kihívásokra tekintettel különös hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a település élhetősége a jövőben is biztosított legyen – különösen a hozzáférhető közszolgáltatások fenntartása vagy mikrotérségi együttműködések keretében történő elérhetővé tétele révén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célkitűzése, hogy Bakonykúti településen érvényesüljön:

- az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség követelménye,
- a közszolgáltatásokhoz való méltányos és akadálymentes hozzáférés elve,
- a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség gyakorlati biztosítása,
- az esélyhátrányok csökkentését szolgáló komplex, területi és célcsoport-specifikus beavatkozások kidolgozása és végrehajtása.

A HEP célja továbbá a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének pontos feltérképezése, és olyan intézkedések beazonosítása, amelyek a különféle élethelyzeti és strukturális hátrányokat orvosolják – akár települések közötti együttműködés révén is.

Az önkormányzat célja, hogy egy olyan közösséget építsen, ahol senkit nem ér hátrány neme, etnikai hovatartozása, életkora, fogyatékosága, vagy egyéb szociális helyzete miatt. Ehhez szükséges az intézményi eljárások és döntések szintjén is érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét, valamint azokat a támogató beavatkozásokat, amelyek biztosítják az aktív részvétellel lehetőségét a közösségi élet minden szintjén.

A HEP helyzetelemző részének célja

A HEP helyzetelemző részének elsődleges célja, hogy azonosítsa és bemutassa a kormányrendelet által meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportok (nők, gyermekek, idősek, fogyatékosokkal élők, romák, mélyszegénységben élők) helyzetét és arányát Bakonykútin. Emellett kiemelt feladat az ezen csoportokat érintő hozzáférési, ellátási és társadalmi részvételi problémák feltárása.

A helyzetelemzés során szerzett adatok és tapasztalatok alapján fogalmazhatók meg azok a beavatkozási pontok, amelyek fejlesztésével elősegíthető az esélyegyenlőség javulása, a társadalmi kohézió erősödése, és a közösségi integráció fokozása.

A HEP IT célja

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének (HEP IT) célja olyan konkrét, célcsoportra szabott beavatkozások tervezése, amelyek tényleges javulást eredményeznek a hátrányos helyzetű lakosok életkörülményeiben.

Az IT feladata továbbá az intézkedések megvalósításához szükséges kommunikációs lépések meghatározása, valamint az együttműködések kereteinek kidolgozása – ideértve a HEP Fórumot és a tematikus munkacsoportokat. E struktúrák a végrehajtás, értékelés és szükség szerinti korrekció alapjait biztosítják.

A HEP jelentősége

A Helyi Esélyegyenlőségi Program nem csupán a központi felzárkózási stratégia helyi szintű eszköze, hanem fontos társadalmassítási csatorna is, amelyen keresztül az állami célkitűzések települési szinten konkretizálhatók. Ugyanakkor a HEP lehetőséget biztosít az alulról felfelé irányuló társadalmi visszajelzésre is, lehetőséget adva arra, hogy a helyi igények, hiányosságok és lehetőségek megjelenjenek az országos esélyteremtő politika formálásában.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) jogszabályi alapját a 2003. évi CXXV. törvény adja, amely az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról rendelkezik, valamint a végrehajtására kiadott 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet. A program megalkotása során a jogszabályi megfelelés mellett a releváns hazai és európai uniós stratégiákat is figyelembe vettük, különös tekintettel a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiára (MNTFS 2030), a Nemzeti Esélyegyenlőségi Keretstratégiára, valamint Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának célkitűzéseire.

A program kidolgozását széleskörű szakmai együttműködés kísérte. Külön figyelmet fordítottunk arra, hogy a HEP ne csupán adminisztratív kötelezettségként jelenjen meg, hanem aktív, a közösségfejlesztést is szolgáló stratégiai dokumentumként, amely társadalmi szinten is érezhető változásokat generálhat. Ennek érdekében bevonásra kerültek a településen működő civil, szociális, oktatási és egyházi szereplők is, valamint az Országos HEP Mentori Hálózat.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A Bakonykúti HEP illeszkedik a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 dokumentum prioritásaihoz, amelyet a Kormány a 1430/2011. (XII. 13.) számú határozattal hagyott jóvá, és amelyet több alkalommal frissített (pl. 1603/2014. Korm. hat. és a 2021-es kiadás).

Ezen túlmenően figyelembe vettük az alábbi tematikus stratégiákat:

- Új Roma Stratégia (2019–2030),
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009–2024),
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032),
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Stratégia (2010–2021),
- Időügyi Nemzeti Stratégia (2010–2024),
- Országos Foglalkoztatási Program (2015–2025).

E stratégiák szemléletmódja beépült a HEP célrendszerébe, ami különösen fontos akkor, amikor az önkormányzat célja a helyi fejlesztések és társadalmi szolgáltatások célcsoport-érzékeny alakítása. A Pénzügyminisztérium által koordinált „Nemzeti Fejlesztés 2030” dokumentum is támaszkodik ezekre a helyi programokra.

Az önkormányzat fejlesztési tevékenységének összhangját biztosítja a köznevelési esélyegyenlőségi tervvel, az integrált településfejlesztési stratégiával (ITS), valamint a területi szakképzési tervvel való kapcsolódás.

2.1. Kapcsolódás helyi dokumentumokhoz

A HEP a következő helyi szabályozási és tervezési dokumentumokhoz kapcsolódik:

- **Településrendezési terv:** meghatározza az építési övezeteket, közlekedési struktúrát és az egyes területhasználati funkciókat.
- **Településszerkezeti terv:** a műszaki infrastruktúra elemeit és a fejlesztések területi súlypontjait rögzíti, figyelembe véve a környezeti szempontokat is.
- **Településfejlesztési koncepció:** a település hosszú távú fejlesztési jövőképét határozza meg, integrálva a társadalmi, gazdasági és környezeti elvárásokat. A koncepció alapját képezi az ITS kidolgozásának, mely összhangot teremt az érintett szereplők (lakosság, civil szektor, gazdasági szereplők) céljai között.

A fenti dokumentumokkal való összhang biztosítja, hogy a HEP ne elszigetelt intézkedéseket tartalmazzon, hanem a település fejlődésének szerves részét képezze.

A helyi szabályozás és intézkedések bemutatása

A Képviselő-testület célja, hogy Bakonykútin minden rászoruló hozzájuthasson az alapvető szociális ellátásokhoz, ne maradjon ellátatlanul. Ezt helyi rendeletek szabályozzák, amelyek lefedik a pénzübeli és természetbeni támogatások körét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátási formákat.

Pénzübeli ellátások:

- Ápolási és gyógyszer-támogatás,
- Rendkívüli és szünetési támogatás,
- Iskolakezdési segítségnyújtás,
- Idősek karácsonyi támogatása (pénzübeli támogatás kérelemre, jövedelem alapján).

Természetbeni ellátások:

- Lakhatással kapcsolatos támogatások,
- Köztemetési költségek részbeni átvállalása.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- Alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátás térítési díjjal,
- Óvodai és iskolai napközis ellátás feladat-ellátási megállapodások alapján Iszkaszentgyörgy közreműködésével.

Az önkormányzat él a törvényi lehetőséggel, hogy meghatározott közszolgáltatások igénybevételét feltételhez kösse, ugyanakkor jelenleg ilyen szabályozás Bakonykútin nem került bevezetésre.

2.2. Térségi és társulási kapcsolatok

A jogszabályi keretek lehetőséget biztosítanak arra, hogy települések társulásokba szerveződve lássanak el önkormányzati és államigazgatási feladatokat. Bakonykúti 2013 óta tagja az Iszkaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatalnak.

2007-ben a község a Móri kistérségből a Székesfehérvári kistérséghez került, majd belépett a Székesfehérvári Többcélú Kistérségi Társulásba, amelynek célja a közszolgáltatások elérhetőségének javítása, hatékonyabb működtetése és a források közös felhasználása. Ennek folytatásaként 2017-től tagja az Iszkaszentgyörgyi Szociális Intézményi Társulásnak is.

Az alapfokú oktatás biztosítása érdekében a község korábban részt vett az Iszkaszentgyörgy–Bakonykúti Közoktatási Intézményi Társulásban. A jogszabályi változásokat követően az óvodai ellátás feladat-ellátási megállapodás keretében valósul meg. A társulási forma lehetőséget ad állami kiegészítő támogatások igénylésére, így a közös fenntartás költséghatékony és minőségi ellátást tesz lehetővé.

2.3. Adatforrások és adathiányok

Kistelepülési környezetben – így Bakonykútin is – a statisztikai adatok elérhetősége korlátozott lehet, különösen a társadalmi hátrányokat mutató indikátorok tekintetében. Az adatdeficit ellenére a HEP célja olyan szöveges értelmezési keret biztosítása, amely képes kiegészíteni a számszerű információkat szakpolitikai következtetésekkel.

A TeIR adatbázis a legtöbb alapinformációt 2023-ig tartalmazza, és az önkormányzati tervezést ezekre alapozva végezzük. A szociális rászorultság térbeli koncentrációja nem jellemző, szegregált lakókörnyezet nem alakult ki, az ellátásokhoz való hozzáférés egységesen biztosított.

Ugyanakkor a szolgáltatások elérhetősége több esetben mikrotérségi együttműködésekhez kötött, ami a kistelepülési szinten való szolgáltatásmenedzsment egyik strukturális sajátossága. Az intézményhálózat működtetése az elérhető pályázati forrásokra is épül, mivel a karbantartási és fejlesztési igények önerőből hosszabb távon nem biztosíthatók.

A célcsoportokra vonatkozó részletes adatgyűjtés – például kvalitatív és kvantitatív felmérések útján – hosszabb távon is nélkülözhetetlen, mivel csak ezek révén lehet pontosabban célozni a beavatkozásokat. E feladatok megvalósítása érdekében az önkormányzat nyitott az együttműködésekre, különösen a szociális, oktatási és civil szféra képviselőivel.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalmával a szegénység legsúlyosabb formáját írjuk le, amely jellemzően olyan társadalmi-gazdasági hátrányokat jelent, amelyek halmozottan jelentkeznek az érintettek életében. A mélyszegénységben élők körében általános:

- az alacsony iskolai végzettség,
- a rendkívül alacsony foglalkoztatási arány,
- a szegregált lakókörnyezethez való kötődés,
- a szociális ellátórendszerekből való kiszorulás,
- valamint a társadalmi mobilitás lehetőségeinek hiánya.

Ez a társadalmi kirekesztettség nem csupán jövedelmi szinten értelmezhető, hanem egy olyan komplex hátrányos helyzetet jelent, amelyből az egyénnek saját erejéből való kilépésre szinte nincs lehetősége

A mélyszegénységből való kiemelkedés előfeltétele egy olyan együttműködésen alapuló helyi társadalom, amelyben a különböző szektorok – önkormányzat, intézmények, civil és egyházi szervezetek – egyaránt részt vállalnak. Ennek elérését segíti elő az előítéletesség csökkentését célzó intézkedések bevezetése, mint például az érzékenyítő programok, közösségi események vagy a helyi lakosság közötti párbeszéd megerősítése. Ezek hatására csökkenthető a diszkrimináció és növelhető a társadalmi kohézió.

Bakonykútiban jelenleg nem mutatható ki olyan család, amely a mélyszegénység klasszikus kritériumainak megfelelne. A szociális ellátórendszer megfelelően működik, és nincs olyan személy, akinek az ellátatlansága közvetlen és sürgős beavatkozást igényelne. Azonban van olyan alacsony jövedelmű, idős, rossz egészségügyi állapotban lévő, akinek nincs hozzátartozója a településen, ezért veszélyeztetett lehet. Az önkormányzat fokozott figyelmet fordít a szociális támogatásokat igénylő, hátrányos helyzetű lakosokra, legyen szó időskorúakról, fogyatékossággal élőkről, vagy alacsony jövedelmű családokról.

Az elmúlt időszakban egy esetben történt hatósági intézkedést is igénylő családon belüli erőszak. A bántalmazó és az áldozat jelenleg is egy háztartásban élnek, ami indokoltá teszi a további szociális és hatósági figyelmet.

A településen a népszámlálás adatai szerint nem élnek roma származású lakosok, és Roma Nemzetiségi Önkormányzat sem működik. Ugyanakkor az ilyen kis lélekszámú települések esetén fontos, hogy az önkormányzat proaktívan készüljön fel az esetleges etnikai sokszínűség kezelésére. Ezért a roma közösségek integrációját elősegítő társadalompolitikai megközelítések, mint például az inkluzív közösségfejlesztés vagy az interkulturális párbeszéd, előremutató irányok lehetnek.

A fejlesztések meghatározása során az önkormányzatnak számolnia kell azzal, hogy a rendelkezésre álló forrásai korlátozottak, az infrastruktúra fejlesztése vagy a munkahelyteremtés túlmutat a helyi hatáskörön. Éppen ezért az ilyen célok eléréséhez regionális, kormányzati és EU-s szintű együttműködés szükséges.

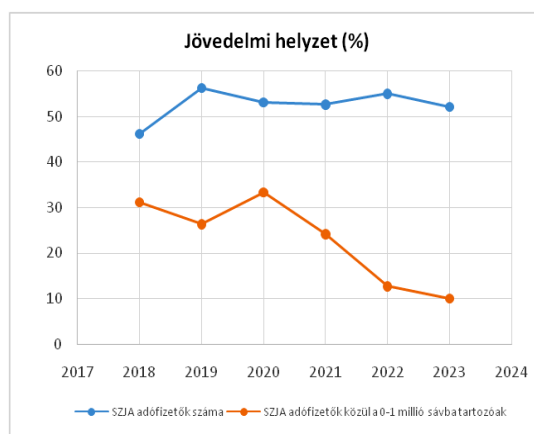
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

Bakonykúti nem tartozik a leginkább leszakadó térségek közé, jövedelmi és infrastrukturális mutatói ezt alátámasztják. Bár a lakosság vagyoni helyzetéről nem áll rendelkezésre közvetlen információ, az SZJA adatokból levonható következtetések irányadók lehetnek az öngondoskodási képesség és a jövedelemszerző potenciál szempontjából.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma, az állandó népesség %-ában (%)	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók, az állandó népesség %-ában (%)
2018	46,24	31,25
2019	56,17	26,37
2020	53,05	33,33
2021	52,60	24,18
2022	54,97	12,77
2023	52,05	10,11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A személyi jövedelemadót fizetők aránya az elmúlt hat évben 50% felett alakult, amely kedvező tendenciát jelez. Ugyanakkor az alacsony jövedelemsávba tartozók arányának folyamatos csökkenése arra utal, hogy a lakosság jövedelmi helyzete javuló pályán mozog. Ez azt mutatja, hogy a település lakóinak gazdasági aktivitása és foglalkoztathatósága megfelelő, különösen egy kis létszámú község viszonyai között.

Az idősoros adatok alapján látható, hogy Bakonykúti lakásállománya nagyjából állandó szintet ér el, lassú növekedést mutatva 2020-hoz képest.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A településen elérhető adatok alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség alacsony szinten maradt az elmúlt években. A regisztrált álláskereső aránya minden évben 4% alatt volt, sőt 2021-től gyakorlatilag megszűnt. Ez rendkívül kedvező munkaerő-piaci képet rajzol ki, különösen egy olyan település esetén, ahol a helyi foglalkoztatási lehetőségek szűkösek.

A nemek közti különbségek tekintetében az arányok kiegyensúlyozottnak mondhatók. Fontos azonban megjegyezni, hogy a nők munkaerő-piaci integrációját továbbra is támogató intézkedések szükségesek, hiszen az ő esetükben gyakran több társadalmi szerep (család, munka, gondoskodás) összehangolása válik szükségessé. Egy kis közösségben ez személyesebb megközelítéssel hatékonyabban kezelhető.

3.2.1. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

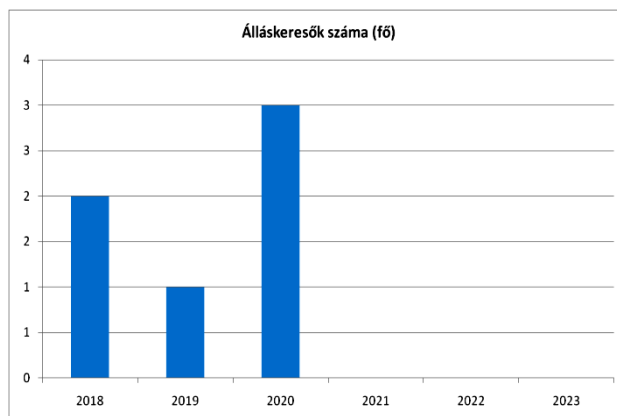
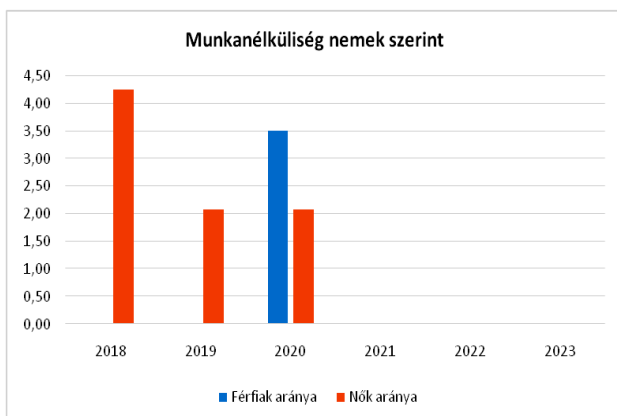
Bakonykútiban a munkanélküliek száma alacsony szinten volt az elmúlt időszakban. A regisztrált munkanélküliek aránya minden vizsgált évben 3% alatt volt, amely a település szempontjából kedvező munkaerő-piaci folyamatok meglétére utal.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben, a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (%)	Nők aránya (%)	Összesen
2018	0,00	4,26	2,13%
2019	0,00	2,08	1,04%
2020	3,51	2,08	2,80%
2021	0,00	0,00	0,00%
2022	0,00	0,00	0,00%
2023	0,00	0,00	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korcsoportos bontás szerint is elmondható, hogy a munkanélküliség nem jellemző egyetlen korosztályra sem. Az esetlegesen megjelenő álláskeresés inkább átmeneti helyzetet jelent.

A vizsgált években nagyon kevés számú regisztrált munkanélküli volt a településen, így tendenciák nem rajzolódnak ki, de az megállapítható, hogy kis eséllyel van jelen a munkanélküliség Bakonykútin, és csupán néhány embert érint.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	2	1	3	0	0	0
20 éves, vagy az alatti	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
21-25 év	Fő	0	0	1	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	33,33%	-	-	-
26-30 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
31-35 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-

36-40 év	Fő	1	0	1	0	0	0
	%	50,00%	0,00%	33,33%	-	-	-
41-45 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
46-50 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
51-55 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
56-60 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
61 éves, vagy afeletti	Fő	1	1	1	0	0	0
	%	50,00%	100,00%	33,33%	-	-	-

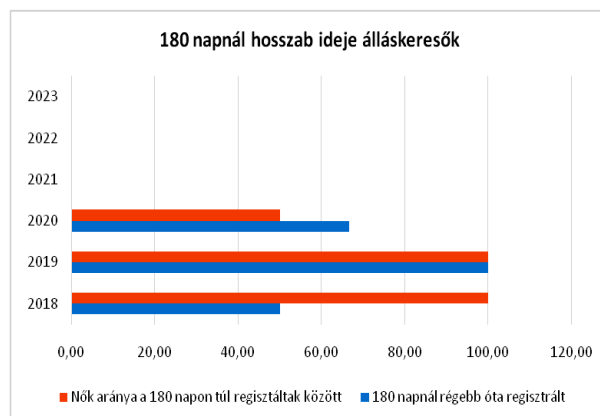
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek száma is jelentősen visszaesett, az utóbbi években egyáltalán nem regisztráltak ilyen esetet. Ez azt mutatja, hogy a helyi lakosság be tud kapcsolódni a munka világába, még ha nem is feltétlenül helyben, hanem a közeli városokban.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél
	%	%
2018	50,00	100,00
2019	100,00	100,00
2020	66,67	50,00
2021	0,00	0,00
2022	0,00	0,00
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség és a foglalkoztatottság közötti kapcsolat jól látható. A regisztrált álláskeresőknél senki sem rendelkezett általános iskolai végzettségnél alacsonyabb iskolázottsággal. Ez arra utal, hogy Bakonykútiban az alacsonyan képzettek aránya alacsony, vagy nem kerülnek be a munkaügyi nyilvántartásba.

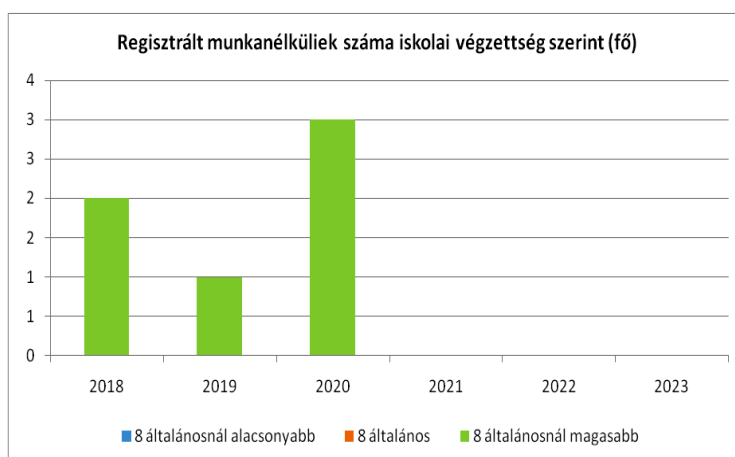
A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlása alapján elmondható, hogy a legtöbben legalább középfokú végzettséggel rendelkeznek, mégsem találtak munkát. Ez azt jelzi, hogy a képzettség mellett egyéb tényezők – például egészségi állapot, mobilitás, szakma piacképessége – is befolyásolják a munkaerő-piaci érvényesülést.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	2	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%
2019	1	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00%
2020	3	0	0,00%	0	0,00%	3	100,00%
2021	0	0	-	0	-	0	-
2022	0	0	-	0	-	0	-
2023	0	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kistérségekre jellemző strukturális adottságok (korlátozott helyi álláslehetőségek, közlekedési nehézségek) sok esetben ellensúlyozzák az iskolai végzettségből származó előnyöket. Ezért fontos az olyan fejlesztések támogatása, amelyek a mobilitást, a digitális munkavégzés lehetőségeit vagy a vállalkozási hajlandóságot erősítik.

3.2.3. Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatás rendszere az álláskeresők ideiglenes foglalkoztatásának egyik eszköze, amely a munkaerő-piaci integráció előszobájaként is értelmezhető. A jogviszony határozott időre szól, próbaidő nélkül, és kizárólag a támogatási időszakra terjed ki, ezzel is jelezve annak átmeneti jellegét. Bakonykútiban a közfoglalkoztatás szerepe marginális, hiszen 2018 óta nem történt közfoglalkoztatási jogviszony létesítése. Ez arra utal, hogy a településen vagy alacsony az ilyen típusú foglalkoztatás iránti igény, vagy a munkaképes lakosság más formában talál megélhetést.

3.2.4. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

Bakonykúti földrajzi elhelyezkedése kedvező közlekedési lehetőségeket biztosít a környező városok irányába, különösen Székesfehérvár, Mór és Várpalota tekintetében. A vasúti infrastruktúrához való közvetlen csatlakozás hiánya és a kerékpárutak teljes hiánya viszont korlátozza a közlekedés sokszínűségét. A főváros csak személygépkocsival érhető el viszonylag gyorsan, míg közösségi közlekedéssel időigényesebb az eljutás. Ez a mobilitási korlát különösen fontos szempont a munkavállalási lehetőségek elérhetőségének vizsgálatánál. A táblázatban összefoglalt elérhetőségi adatok jól szemléltetik a különböző célpontokhoz kapcsolódó utazási időket.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

Elérhetőség átlagos ideje	Autóval	Autóbusz járatpárok száma munkanapokon	Átlagos utazási idő autóbuszal	Kerékpárúton való megközelíthetőség	Átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	20 perc	8	30 perc	nincs	120 perc
Megyeszékhely	20 perc	8	30 perc	nincs	120 perc
Főváros	80 perc	-	100 perc	nincs	500 perc

Jelentős mobilitási korlát, hogy a megyeszékhely Székesfehérvárról az utolsó autóbusz hétköznap 18.40-kor indul, hétvégén pedig 16.40-kor. Ez nemcsak a foglalkoztatást érinti hátrányosan, de a kulturálódáshoz, és a szabadidő változatos eléréséhez is nehézséget jelent.

3.2.5. Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen 2016 óta nem regisztráltak pályakezdő álláskeresőket, ami pozitív tendenciát mutat: feltételezhető, hogy a fiatalok helyben vagy a közeli városokban találnak megfelelő munkahelyet. Az oktatásból való kilépést követő közvetlen munkavállalás a fiatalok számára zökkenőmentesnek tűnik. Ugyanakkor érdemes lenne hosszabb távon nyomon követni, hogy e kedvező helyzet tartósan fennmarad-e.

3.2.6. Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Helyi szinten Bakonykútiban nem működnek olyan szervezetek vagy programok, amelyek közvetlenül támogatnák a munkaerő-piaci integrációt. Az ilyen szolgáltatásokhoz a lakosok csak térségi – jellemzően székesfehérvári – szinten, a járási hivatalokon keresztül juthatnak hozzá. A felnőttképzés és a szakképzés lehetőségei szintén hiányoznak a településen, ami a helyi humán erőforrás-fejlesztés szempontjából kihívást jelent. A középfokú oktatásban résztvevő felnőttek száma nem ismert, ami nehezíti a képzési szükségletek azonosítását.

3.2.7. Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Bakonykútiban jelenleg nem élnek mélyszegénységben élő családok, és a korábbi népszámlálási adatok alapján roma lakosság sincs jelen a településen. Ennek megfelelően Roma Nemzetiségi Önkormányzat sem működik. Az önkormányzati intézményekben történő célzott foglalkoztatásra így nincs gyakorlati lehetőség.

3.2.8. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatási esélyek szempontjából sérülékeny csoportok – mint a nyugdíj előtt állók, a gyermekvállalás után visszatérő nők vagy a megváltozott munkaképességű személyek – potenciálisan hátrányba kerülhetnek a munkaerőpiacon. Ugyanakkor Bakonykútiban a hátrányos megkülönböztetés nem jellemző, ami a közösségi szolidaritás és a helyi társadalom befogadó jellegére utalhat.

3.2.9. Digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális kompetenciák fejlesztése kulcsfontosságú a munkaerőpiacon való érvényesüléshez, különösen az idősebb korosztály és az alacsony iskolai végzettségű lakosság esetében. Van a településen Telekom Szabad Internet Pont (SZIP), amely mindenki számára ingyenes internet elérhetőséget biztosít a Polgármesteri Hivatal és a Községi Ház közötti területen, ahol a játszótér is található, padokkal, asztalokkal. Azonban nincs helyben elérhető digitális képzés, így a jövőben indokolt lenne a digitális írástudás fejlesztését célzó programok támogatása akár a könyvtári hálózaton, akár mobil tanulási formákon keresztül.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Bakonykútiban a 2018 és 2022 közötti időszakban a nyilvántartott álláskeresők száma alacsony maradt, jellemzően 0–3 fő között mozgott.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	2	2,00%	1	50,00%
2019	1	0,99%	1	100,00%
2020	3	3,09%	1	33,33%
2021	0	0,00%	0	-
2022	0	0,00%	0	-
2023	0	0,00%	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

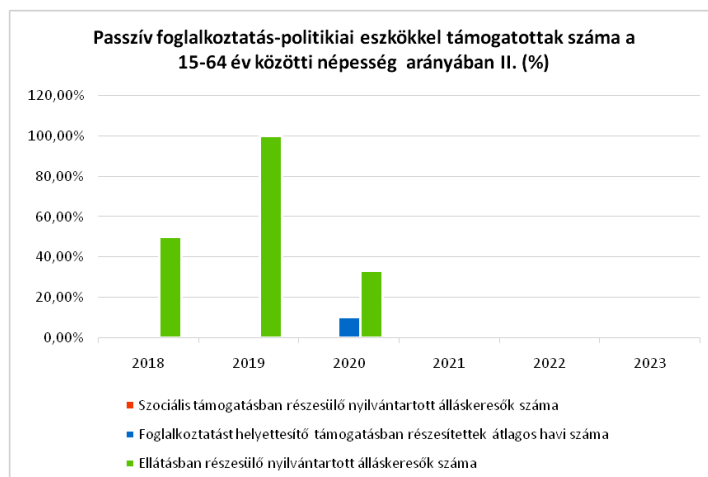
Amennyiben a településen valamely aktív korú lakos élete úgy alakul, hogy FHT-ban részesül, az önkormányzat arra törekszik, hogy az illető aktív munkaerő-piaci szolgáltatáshoz jusson hozzá.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	0	0,00%	0	0,00%	1	50,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00%
2020	0	0,00%	0	10,33%	1	33,33%
2021	0	-	0	-	0	-
2022	0	-	0	-	0	-
2023	0	-	0	-	0	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékot igénybe vevők száma szintén alacsony. A munkaképes korú lakosság tehát többségében nem szorult tartós ellátásra, ami a foglalkoztatás szintjének stabilitására utal. Ugyanakkor az ellátási rendszerek átalakulása miatt – különösen az FHT és szociális támogatások vonatkozásában – az igények nem mindig tükröződnek a statisztikai mutatókban.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban nem részesültek a településen élők 2016 óta.

A táblázatokban szereplő ellátások szabályozási környezete az elmúlt időszakban nagy változásokon ment keresztül. Az idősoros adatok alapján megállapítható, hogy ezek az ellátások már 2014-től gyakorlatilag megszűntek a településen, mert nem jelentkezett ilyen jellegű szükséglet.

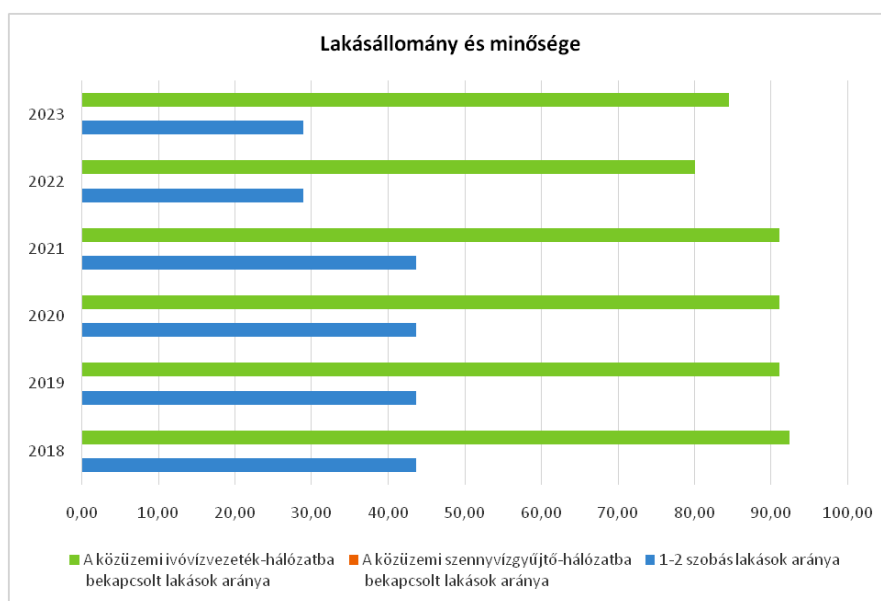
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A település lakásállománya hosszú ideig stagnált, majd 2022-től emelkedni kezdett. Az épített lakások száma azonban változatlan, és a közműellátottság tekintetében – különösen a szennyvízkezelés terén – fejlesztésekre lenne szükség. A településen nem található szegregált lakókönyezet, veszélyeztetett lakhatási helyzet, vagy hajléktalanság.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakás- állomány (db)	Épített laká- sok száma	Épített laká- sok száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüemi szenny- vízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüemi ivóvíz- vezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2018	78	0	0,00	43,59	0,00	92,31
2019	78	0	0,00	43,59	0,00	91,03
2020	78	0	0,00	43,59	0,00	91,03
2021	78	0	0,00	43,59	0,00	91,03
2022	90	0	0,00	28,89	0,00	80,00
2023	90	0	0,00	28,89	0,00	84,44

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat nem rendelkezik saját bérlakás-állománnyal, szociális célú lakásépítés eddig nem valósult meg. A lakhatást támogató szociális transzferek – főként települési támogatások – kis számban, de folyamatosan jelen vannak, s ezek jelentősége nőhet a háztartási kiadások növekedésével. Az eladósodottság méréséhez nem áll rendelkezésre pontos adat, de a helyi tapasztalatok alapján az esetlegesen fennálló pénzügyi nehézségeket inkább egyéni szociális munka keretében kezelik.

A fentiek alapján a lakhatás biztonságát rövidtávon nem fenyegetik rendszerszintű kockázatok, azonban hosszú távon indokolt lehet a közszolgáltatások fejlesztése, valamint a szociális bérlakás-rendszer alternatíváinak mérlegelése.

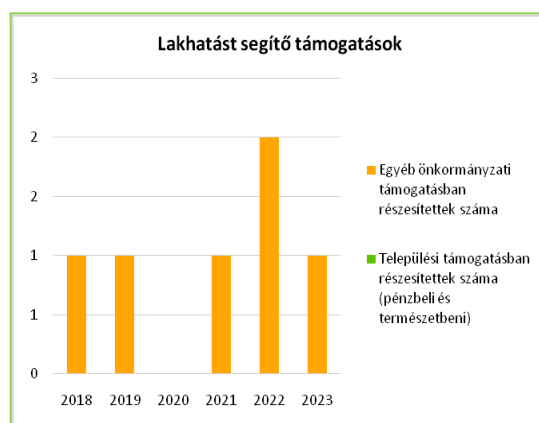
Lakhatást segítő támogatások

Bakonykúti önkormányzata a települési támogatást önkormányzati rendelet alapján biztosítja. A települési támogatás iránti igény minimális szinten, de jelen van Bakonykútin is. A közüzemi díjak, lakásfenntartási ráfordítások a családi költségvetés jelentős részét teszik ki, ezért érzékenyen befolyásolhatja ezeket az igényeket a jövedelem átmeneti vagy tartós csökkenése.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2018	n.a.	1
2019	n.a.	1
2020	n.a.	0
2021	n.a.	1
2022	n.a.	2
2023	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A települési támogatásban részesítettek száma nem emelkedett a vizsgált periódusban, lakhatási támogatásban egy fő részesül.

Eladósodottság

Az eladósodottság adatairól csupán önkéntes adatszolgáltatással lehetne megfelelő képet kapni. Meglátásunk szerint az emberek ezt nem szívesen vállalják fel. Problémáikkal jellemzően az önálló szolgáltatásban működő szociális alapellátást keresik fel, ahol a családgondozó igyekszik számukra segítséget nyújtani, esetleg pénzbeosztásban, pénzfelhasználásban támogatni őket. A helyzetet nem segíti az a tény, hogy az emberek sajnos csak akkor kérnek segítséget, amikor a baj már megtörtént, vagy legalábbis elég jelentős.

3.5. Lakhatás egyéb jellemzői, telepek, szegregátumok helyzete

A közszolgáltatások a belterületen elérhetők, a lakókörnyezet állapota az elmúlt években fokozatos javulást mutat, ami a lakossági beruházások és a környezetrendezési törekvések eredményeként értelmezhető.

A településen nem azonosítható elkülönült szegregált telep vagy telepszerű lakókörnyezet. Mindössze egy háztartás él külterületi ingatlanban, amely azonban közvetlenül a belterület határán helyezkedik el. Ennek következtében az ott élők hozzáférése a közszolgáltatásokhoz nem tér el érdemben a belterületi lakosok lehetőségeitől. Ez különösen fontos tényező kistelepüléseken, ahol a külterületi lakhatás gyakran együtt jár az infrastrukturális elmaradottsággal és szolgáltatáshiánnyal.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. Egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Bakonykútiban az egészségügyi alapszolgáltatások formálisan mindenki számára elérhetők. A településen egy akadálymentesített háziorvosi rendelő működik, heti egy alkalommal (szerdánként) 12:30 és 14:30 között. A hét többi napján a körzeti háziorvos Iszkaszentgyörgyön rendel.

A védőnői tanácsadás keretében várandós és csecsemőgondozási ellátás biztosított helyben, heti egy alkalommal. A 2021-es évben pályázati forrásból egy önálló védőnői szoba is kialakításra került az orvosi rendelő mellett.

A sürgősségi és gyógyszerellátás szempontjából hátrány, hogy helyben nem működik gyógyszerár. A legközelebbi ügyeleti gyógyszerár Székesfehérváron, mintegy 20 km-re található. A fogorvosi alapellátás is csak térségi szinten, Kincsesbányán és Iszkaszentgyörgyön érhető el, ahogyan a járóbeteg-szakellátás és orvosi ügyelet is kizárólag Székesfehérváron biztosított. E tényezők a nem mobilis lakosok – különösen az idősek, krónikus betegek – számára komoly kihívást jelenthetnek.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiók-gyógyszertárak száma	Közyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	7	0,00
2019	0	0	0	0	7	0,25
2020	0	0	0	0	5	1,18
2021	0	0	0	0	4	1,00
2022	0	0	0	0	6	1,00
2023	0	0	0	0	6	0,58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma – amely a tartósan beteg, szociálisan rászorult lakosság egészségi és szociális állapotának mutatója – stabilan alacsony, 4–7 fő között mozgott az elmúlt években. Az ápolási díjban részesülők száma még kisebb. E mutatók tükrözhetik a kedvező lakossági egészségi állapotot, de utalhatnak az ellátásokhoz való hozzáférés információs és adminisztratív korlátaira is.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személyek otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozók részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ellátás jelentős átalakuláson ment keresztül az utóbbi években. A településen egy fő volt érintett ebben az ellátási formában.

3.6.2. Prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés lehetősége

A megelőző egészségügyi szolgáltatások biztosítása a vonatkozó jogszabályi keretek szerint történik. A célzott korosztályokat érintő szűrővizsgálatok rendszeresen megszervezésre kerülnek, ezek helyben történő lebonyolítása pedig elősegíti az ellátáshoz való hozzáférést és javítja a részvételi arányt.

A kisgyermek és iskoláskorúak körében a kötelező szűrések – mint a státuszvizsgálatok, gyógytestnevelési vizsgálatok – a háziorvos, védőnő és szükség szerint gyógypedagógus közreműködésével történnek. Ezek az ellátások az alapellátás megerősítésének szerves részét képezik, különösen a korai fejlesztés és az inkluzív oktatás szempontjából.

3.6.3. Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés helyben nem biztosított. A lakosok e szolgáltatásokat térségi szinten, Székesfehérváron és Csákváron vehetik igénybe. E területeken a hozzáférés tér- és időbeli korlátai kistérségi szinten különösen jelentős hátrányt képezhetnek, főként a mobilitásban korlátozott vagy szociálisan hátrányos helyzetű személyek esetében.

3.6.4. Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Bakonykútiban nem működik közétkeztetés, így annak tartalmi minősége sem értelmezhető. Kistelepülési kontextusban ez gyakori jelenség, és rávilágít arra a strukturális problémára, hogy a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetés elérhetősége sokszor kizárólag családi vagy piaci megoldásokra korlátozódik.

A 65. év felettieknek az Iszkaszentgyörgyi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény biztosítja a napi ebéd ellátást, amelyet egyre növekvő számban vesznek igénybe az idősek, jelenleg 8 fő.

3.6.5. Sportprogramokhoz való hozzáférés

A település természeti adottságai lehetőséget kínálnak az egyéni vagy családi szabadidős sporttevékenységek gyakorlására. A túrázás, futás, természetjárás a közösségi sportlétesítmények hiánya ellenére is biztosít mozgásformákat az egészséges életmód támogatására. A szervezett sportélet ugyan nem jellemző, de a lakosság részéről nyitottság mutatkozik az ilyen lehetőségek iránt, különösen az iskoláskorú gyermekes családok részéről.

3.6.6. Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

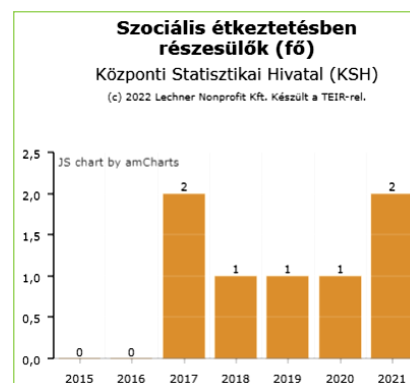
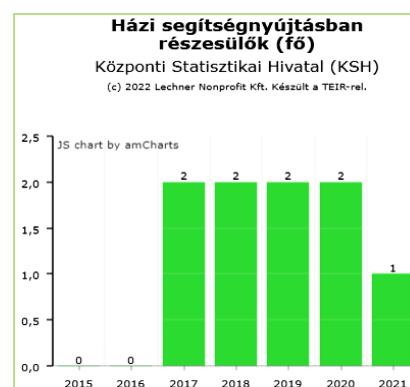
A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat az Iszkaszentgyörgyi Szociális Intézményi Társulás biztosítja. A településen egy családgondozó és egy gondozónő dolgozik, akik a házi segítségnyújtást és a gyermekjóléti alapellátás feladatait látják el.

Házi segítségnyújtásban részesülők

A házi segítségnyújtás iránti igény minimális – az elmúlt években csupán egy-két idős lakos vette igénybe a szolgáltatást. Ez részben tükrözheti az önellátás magas fokát, de azt is, hogy a segítség iránti igény sokszor nem artikulálódik hivatalos formában, hanem családi keretek között oldódik meg.

Szociális étkeztetésben részesülők

A szociális étkeztetést is csak néhány fő veszi igénybe, ami szintén utalhat a szolgáltatás strukturális hiányaira vagy a rászorultság alacsony mértékére. A jövőben a szolgáltatás iránti igény növekedése várható az idősek arányának emelkedésével.

3.6.7. Drogprevenciós szolgáltatások

A településen nem működnek drogprevenciós programok vagy célzott ellátások. A kistelepülések esetében a drogprevenció elsősorban a térségi szinten megszervezett iskolai programok, valamint az ifjúsági közösségekben végzett prevenciós tevékenység révén jelenhet meg. A lakosság kis létszáma miatt önálló prevenciós szolgáltatás nem indokolt, ugyanakkor a megelőzés célzott figyelemmel kísérése javasolt.

3.6.8. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A rendelkezésre álló információk alapján az egészségügyi és szociális szolgáltatások igénybevétele során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés esete. A kistelepülési közösségekben jellemző a személyes kapcsolatokra épülő ellátási kultúra, ahol a szolgáltatók és a lakosok közötti ismeretség csökkentheti a diszkrimináció lehetőségét. Ugyanakkor fontos az egyenlő bánásmódra vonatkozó eljárásrendek és panaszkezelési protokollok ismertségének biztosítása.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

3.7.1. A közösségi élet szinterei, fórumai

A település közéletének szervezését a polgármester és az öttagú Képviselő-testület látja el, akik éves munkaterv szerint végzik feladataikat. A demokratikus nyilvánosság biztosítására évente egyszer közmeghallgatást is tartanak, amely lehetőséget biztosít a lakosság közvetlen véleménynyilvánítására.

A közösségi rendezvények közül kiemelkedik a minden év májusában megrendezett családi nap és főzőverseny, valamint az augusztusi falunap, amely kétnapos program keretében valósul meg. A falunap egyik legnépszerűbb eseménye a hagyományos öregfiúk labdarúgó-mérkőzés, amelyet az MTK-Videoton és a Bakonykúti-Iszkaszentgyörgy csapatai vívnak. Ezek az események nemcsak szórakozási lehetőséget kínálnak, hanem a közösségi identitás erősítésének fontos pillérei is.

2018. évtől részmunkaidős közösségsszervezőt foglalkoztat az önkormányzat, valamint Községi Házat és Könyvtárat működtet. Ennek következtében a ritkább és nagyobb alkalmi rendezvények, mint pl. a főzőverseny, vagy az öregfiúk foci helyett a Községi Ház és a Könyvtár rendszeres rendezvényei a jellemzőek. Így pl. más településről is látogatják a Könyvklub havi rendszeres programját. Az egyéb programoknál, a település demográfiai változása miatt az idősebb korosztálynak szervezett programok helyett, a gyerek és a családi programok kerültek előtérbe.

A lakosságot jellemzi a lokálpatriotizmus, a helyiek gyakran utalnak a falura úgy, mint „nagy családra”, amelyben a közösségi kötelékek meghatározóak.

A településen nem működik mozi vagy vendéglátó egység, azonban egy büfé elérhető, amely elsősorban a turisták kiszolgálására szolgál, de a helyiek is gyakran igénybe veszik.

A sportolási lehetőségek közül említésre méltó a patakon túl található labdarúgópálya, valamint a Községháza mögött kialakított, EU-s szabványoknak megfelelő játszótér, amely különösen a kisgyermekes családok számára nyújt kikapcsolódást.

A település honlapja a legfontosabb tájékoztatási csatorna, amelyen keresztül a lakosság elérheti a közélettel, fejlesztésekkel, eseményekkel kapcsolatos információkat.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	nem	316	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7.2. Községi együttélés jellemzői, helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A településen élők közötti kapcsolatok alapját a békés együttélés és a kölcsönös tisztelet képezi. A kis közösségi létszám és a többgenerációs ismeretségek révén az esetleges konfliktushelyzetek megelőzhetők, kezelésük informális, közösségi szinten zajlik. A településen etnikai jellegű feszültségek nem jellemzőek, ezek megelőzésére sem volt eddig szükség, ami a szociális kohézió és az elfogadó légkör meglétére utal.

3.7.3. Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A közösségi összefogás több esetben is tetten érhető Bakonykútiban. Különösen ünnepek idején vagy egyéni krízishelyzetekben jelenik meg a helyiek adományozási hajlandósága, amely akár természetbeni, akár pénzbeli formát is ölthet. Az ilyen jellegű segítségnyújtás jellemzően spontán módon, személyes kapcsolatokon keresztül valósul meg, ezáltal erősítve a település szolidaritási hálóját. Kistelepülési sajátosságként jelenik meg az, hogy a közösség a hivatalos szociális ellátórendszeren túlmutató, informális segítségnyújtási mechanizmusokkal is működik.

3.7.4. A helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A település lakónépessége jelenleg homogén, nem élnek itt más etnikumhoz tartozó polgárok. Ezért sem a nemzetiségi kultúra megjelenítésére, sem annak intézményes megőrzésére nem alakultak ki helyi formák. Ugyanakkor a kulturális sokszínűség iránti nyitottság hosszú távon erősíthető lenne például tematikus programokkal, vendégelőadókkal vagy térségi együttműködésekkel, hogy a település lakói találkozhassanak más hagyományokkal, értékekkel.

3.7.5. Helyi lakossági önszerveződések

Jelenleg Bakonykútiban nem működik bejegyzett civil szervezet vagy informális önszerveződő közösség. A szervezett civil jelenlét hiánya hátráltatja a helyi érdekérvényesítést és a közösségi célok strukturált megvalósítását. Ugyanakkor az elmúlt években több kezdeményezés (például falunap, adománygyűjtés) mutatja, hogy létezik a lakosság körében aktivitási potenciál. Ennek szervezett mederbe terelése hosszabb távon elősegítheti egyesületek, klubok vagy más közösségi formák létrejöttét, amelyek erősíthetik a helyi társadalmi tőkét.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A népszámlálás során Bakonykútiban senki nem vallotta magát roma származásúnak, így a településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat sem. Ennek következtében célzott esélyegyenlőségi tevékenység vagy partnerségi program nem valósult meg. Ugyanakkor a jövőben – akár migráció vagy családgyejesítés révén – előfordulhat a lakosság etnikai összetételének változása, amelyre felkészülni szakmailag és szervezetileg is indokolt lehet. A települési önkormányzat nyitottsága a befogadásra és az esélyegyenlőségi szemlélet beépítése a jövőbeni tervezésbe fontos alapot jelenthet.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének, esélyegyenlőségének vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen nem él azonosított roma lakosság, így nincsenek célzott esélyegyenlőségi intézkedések sem.	Közösségi integráció – előítélet-megelőzés, befogadási és érzékenyítő programok kialakítása.
A szociális ellátások iránti igény jelenleg minimális, de ez részben informális, láthatatlan problémakezelésből fakadhat.	Szociális tervezés – rejtett szükségletek feltárása és preventív megközelítés megerősítése.
A kistépülési méret miatt nem állnak rendelkezésre helyben elérhető szolgáltatások, így ellátási küszöb alakulhat ki.	Térségi együttműködés – szolgáltatási elérési bővítése mobil vagy térségi központokon keresztül.
A közösségi szerveződések hiánya gyengíti a társadalmi tőke újratermelődését, a lakossági aktivitás alacsony.	Közösségfejlesztés – helyi önszerveződés ösztönzése, részvétel és szerepvállalás támogatása.
A közlekedési lehetőségek hiányosságai korlátozzák a szegénységben élők szolgáltatásokhoz való hozzáférését.	Mobilitás-fejlesztés – közlekedési elérhetőség javítása szociális célú együttműködésekkel.
A digitális kompetenciák és az online ügyintézéshez való hozzáférés egyenlőtlen.	Digitális esélyegyenlőség – alapkompenciák fejlesztése, támogatott hozzáférési pontok létrehozása.
A lakosság problémafeltáró és -kezelő képessége informális, az alacsonyabb státuszú csoportok izoláltak lehetnek.	Részvételi esélyek – bevonási, szemléletformáló és aktivizáló eszközök alkalmazása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Bakonykúti állandó lakossága 2021-ben 173 fő volt, ebből 35 fő gyermekkorú, ami az össznépesség 20%-át teszi ki. Ez az arány a kistelepülési viszonyokhoz képest kiegyensúlyozottnak mondható, és arra utal, hogy a község népességszerkezete – ha lassan is – de képes megújulni.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	85	88	173	49,13%	50,87%
0-2 évesek			8		4,62%
0-14 éves	12	20	32	6,94%	11,56%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	1,73%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A korcsoportos bontás alapján elmondható, hogy a 0–14 éves korosztályban 32 fő szerepel, melyen belül a nemek eloszlása kiegyenlített. A 15–17 éves serdülők száma csupán 3 fő, amely felveti a fiatalok elvándorlásának kérdését, illetve a középfokú oktatási lehetőségekhez való hozzáférés területi egyenlőtlenségeit.

A fiatalos népességszerkezet hosszú távú fenntartása érdekében kiemelt fontosságú a gyermekes családok támogatása, a helyi identitás erősítése, valamint a közeli oktatási, egészségügyi és szabadidős lehetőségek elérhetőségének biztosítása. A kistelepülések esetében a demográfiai egyensúly fenntartása stratégiai cél, amelyhez szükséges az életminőséget javító közösségi szolgáltatások fejlesztése.

4.1.1. Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek helyzete

A gyermekvédelem célja, hogy megelőzze a gyermek veszélyeztetettségét, és amennyiben szükséges, biztosítsa a családon kívüli gondoskodást. E tevékenység pénzügyi és természetbeni juttatások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, valamint hatósági intézkedések formájában valósul meg.

Bakonykútiban 2017-ben és 2018-ban egy-egy gyermek védelembe vételére került sor. Ezt követően ilyen intézkedés nem történt, és a veszélyeztetett gyermekekről sincs hivatalos adat. A kedvező számok azonban nem jelentenek garanciát arra, hogy a veszélyeztetettség rejtve nem áll fenn. A kis településeken a családok bezártsága, az ellátásoktól való távolság és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézsége gyakran rejtve tartja a problémákat.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2018	1	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A járási hivatal hatáskörébe utalt védelembe vétel elvitte a jegyzők közvetlen rálátását az érintett családok helyzetére, ezért különösen fontos a helyi jelzőrendszer tagjainak – pedagógusok, védőnők, háziorvos – együttműködése. A cél továbbra is a gyermekbarát, biztonságos környezet biztosítása, ahol a gyermekek félelem nélkül fejlődhetnek.

4.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a jövedelmi viszonyok alapján kerül megállapításra. A be nem jelentett élettársi kapcsolatok gyakorlata miatt előfordulhat, hogy a hivatalos számítás nem fedti a valós gazdasági viszonyokat. Ez különösen fontos lehet a kistélepüléseken, ahol az informális kapcsolati hálók és önfenntartási törekvések jellemzőbbek.

Bakonykútiban jelenleg egyetlen gyermek sem részesül ebben az ellátásban, ami a település szociális státuszát kedvezőbb színben tünteti fel, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a rejtett nélkülözés lehetőségét. A gyermekvédelem területén így is indokolt a fokozott figyelem és érzékeny jelenlét.

4.1.3. A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Az árvaellátás egyfajta társadalmi szolidaritást képvisel, amely a szülő elvesztésével járó nehézségek enyhítését szolgálja. Bakonykútiban 2018 és 2020 között összesen egy fő részesült árvaellátásban, azóta ilyen igénylés nem történt.

Bár a számok alacsonyak, ez inkább a kis népességszám következménye, mintsem az árvaság elkerülhetősége. A rendszer fontossága abban rejlik, hogy a legnehezebb élethelyzetekben is fennmaradjon a biztonságos, kiszámítható támogatás.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen (fő)
2018	1	0	1
2019	1	0	1
2020	0	0	-
2021	0	0	-
2022	0	0	-
2023	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.4. Ingyenes, vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településen nem működik helyben sem bölcsőde, sem óvoda, sem iskola. Ezzel összefüggésben sem rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, sem ingyenes étkeztetésre jogosult nem szerepel a nyilvántartásokban.

Ez az ellátási hiány elsősorban a szülők terheit növeli, mivel a gyermekek napközbeni elhelyezését más településen kell biztosítani. A szolgáltatási hiányosságok az esélyegyenlőség szempontjából hátrányt jelentenek, különösen azok számára, akik nem tudják megoldani a napi szállítást.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Bakonykútiban nem élnek gyermekek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben. Ez fontos eredmény, és megőrzendő érték, amely a település kiegyensúlyozott társadalmi szerkezetére utal. A megelőzés érdekében érdemes figyelni a lakhatási viszonyok romlására, valamint az infrastruktúra elérhetőségének egyenlőtlenségére.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése szoros összefüggésben van az adott település infrastruktúrájával és intézményi ellátottságával.

4.3.1. A védőnői ellátás jellemzői

A védőnői szolgálat Iszkaszentgyörggyel közös körzetben működik. A tanácsadások meghatározott időpontokban zajlanak Iszkaszentgyörgyön, emellett a védőnő lakáslátogatás keretében követi nyomon a gyermekek fejlődését. A személyes jelenlét kulcsfontosságú, hiszen a kistérségi környezetben sokszor ez az egyetlen rendszeres szakmai kapcsolat a családokkal.

4.3.2. Gyermekorvosi ellátás jellemzői

A településen akadálymentes háziorvosi rendelő működik, heti egy alkalommal helyben rendelő orvossal. Gyermekorvosi praxis nincs a településen, a gyermekek ellátását a háziorvos végzi. A speciális fejlesztési igényű gyermekek fejlesztése biztosított. Súlyosan beteg vagy fogyatékos gyermek jelenleg nem él a településen.

Ez kedvező helyzetet mutat, ugyanakkor nem zárja ki a későbbi igények megjelenését. Fontos a szülők és pedagógusok érzékenyítése és felkészítése arra, hogy a gyermekek fejlődése során időben felismerjék a lemaradás jeleit.

4.3.4. Gyermekjóléti alapellátások, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Bakonykúti az Iszkaszentgyörgyi Szociális Intézményi Társulással együttműködésben biztosítja az alapellátásokat. A családgondozó szerepe kulcsfontosságú, mivel közvetlen kapcsolatban áll a családokkal és az önkormányzattal is. A helyi beágyazottság elősegíti a bizalom kiépítését, ami alapfeltétele a prevenciók beavatkozások sikerességének.

4.3.5. Gyermek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A településen sem bölcsőde, sem óvoda, sem iskola nem működik. Ez a tény önmagában meghatározó a gyermekes családok életminősége szempontjából. A szülők számára komoly logisztikai és időbeli terhet jelent a gyermekek más településre történő szállítása. Hosszú távon ez a helyzet hozzájárulhat a fiatal családok elvándorlásához is.

A megoldás kulcsa a társulások formák fenntartása, valamint a kisgyermekes családok számára elérhető közlekedési és információs támogatás.

4.3.6. Gyermekvédelem

Amennyiben egy kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármilyen okból veszélybe kerül, a gyermek védelembe vételéről a járási gyámhivatal vezetője dönt. A gyermekvédelmi rendszer első szintű védelmi mechanizmusa a gyermekjóléti szolgálatokhoz kapcsolódó észlelő- és jelzőrendszer. A szolgáltatás működése megfelel a törvényi előírásoknak.

A gyermekjóléti és a családsegítő szolgáltatások működése kistélepüléseken különösen szorosan összefonódik, mivel az intézményi és szakemberi kapacitások korlátozottak. Ezért a szolgáltatások megvalósítása kizárólag integrált, szoros együttműködés keretében valósulhat meg.

Bakonykútiban a gyermekjóléti szolgáltatás családgondozója eddig csak eseti gyermekvédelmi esetekben végzett gondozást, és utógondozásra sem került sor. Ez ugyanakkor nem feltétlenül a problémák hiányát jelenti, hanem részben annak következménye is lehet, hogy a település mérete és zártsága miatt a rejtett veszélyeztetettség felismerése nehezebb.

4.3.7. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés a szociális és mentálhigiénés problémák, valamint a hirtelen fellépő életvezetési krízishelyzetek kezelése érdekében nyújtott komplex segítség. A szolgáltatás célja a krízishelyzetek megelőzése, elhárítása, valamint a rászorulóknak életvezetési képességeinek megőrzése, megerősítése.

A családsegítő szolgáltatás keretében a családgondozó személyes segítségnyújtást biztosít a problémákkal küzdő egyéneknek és családoknak. Szükség esetén a megyeszékhelyen elérhető szakszolgáltatásokba való irányítással, továbbá a hivatalos ügyintézéshez való támogatással is hozzájárul a krízisek megoldásához. Kistélepuségi viszonylatban kiemelkedő jelentőségű, hogy a személyes jelenlét, a bizalom és a helyismeret révén az ellátás valóban elérje a rászorulókat.

4.3.8. Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A helyi lehetőségekhez mérten biztosított az egészséges életmódot támogató, szabadidős, valamint közösségépítő programokhoz való hozzáférés. A falu sportolási lehetőségeit a patakon túli labdarúgó kispálya biztosítja, amely a fiatalok és felnőttek számára egyaránt lehetőséget kínál mozgásra és csapatépítésre.

A kisgyermekes családok számára a Községháza mögött elhelyezkedő, Európai Unió előírásoknak megfelelően kialakított játszótér biztosít biztonságos és igényes környezetet a szabadidő eltöltésére. Bár a szervezett szünidős programok kínálata korlátozott, a szülők és a helyi közösség bevonásával eseti kezdeményezések valósulnak meg. A kis települési méretből adódóan hosszabb távon cél lehet a környező településekkel való együttműködésben regionális nyári programkínálat kialakítása.

4.3.9. Gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) és ingyenes tankönyv

A kedvezményes gyermekétkeztetés és ingyenes tankönyvellátás lehetőségei a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötöttek. Mivel jelenleg egyetlen gyermek sem részesül ilyen támogatásban, és a településen sem óvoda, sem iskola nem működik, a gyermekek számára helyben nem biztosított az intézményi étkeztetés lehetősége.

A tanulók más településen veszik igénybe az oktatási és nevelési szolgáltatásokat, ezért az étkezéssel kapcsolatos kedvezmények biztosítása az őket befogadó intézményekben történik. A köznevelési rendszerben elérhető ingyenes tankönyvellátást az iskolák a hatályos jogszabályok szerint biztosítják a rászoruló gyermekek számára. Hosszabb távon szükség lehet arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító körülmények felismerését a helyi segítő hálózat (pl. védőnő, háziorvos) támogassa.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Bakonykútiban sem bölcsőde, sem óvoda, sem általános iskola nem működik. Az itt élő gyermekek elsősorban Iszkaszentgyörgyre, valamint Székesfehérvárra járnak nevelési-oktatási intézményekbe.

Az iszkaszentgyörgyi általános iskolában különleges bánásmódot igénylő tanulók (sajátos nevelési igényű, tanulási nehézségekkel küzdő, magatartási problémákkal élő, valamint kiemelkedően tehetséges gyermekek) számára is biztosított a megfelelő pedagógiai környezet. A települési önkormányzat nem rendelkezik olyan információval, amely szerint bármely gyermek hátrányos megkülönböztetés vagy szegregáció áldozata lenne.

A jelenlegi adatok alapján Bakonykútiban nem él hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, illetve fogyatékkal élő gyermek. Ennek ellenére indokolt a prevenció és a társadalmi érzékenyítés fenntartása, különös tekintettel a társadalmi mobilitást gátló tényezőkre.

4.4.2. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

A köznevelési intézményekhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások – így például a gyógy-pedagógiai, logopédiai ellátás – a rászoruló gyermekek számára biztosítottak. A fejlesztő szolgáltatások igénybevételének lehetősége az együttműködő nevelési-oktatási intézményekhez kötődik, ahol a szakszolgálatokhoz való hozzáférés biztosított.

A kistépelülésről érkező gyermekek számára kiemelten fontos, hogy a megfelelő ellátáshoz való hozzáférésük ne szenvedjen csorbát, ehhez elengedhetetlen a szülők, pedagógusok és az önkormányzat közötti aktív együttműködés.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a gyermekek anyagi okokból történő veszélyeztetettsége nem jellemző, ugyanakkor a szegénység látens formái (pl. digitális eszközhiány, kulturális tőke hiánya) továbbra is fennállhatnak.	Társadalmi esélyteremtés – érzékenyítés és rejtett szükségletek feltárása, korai prevenció erősítése.
A gyermekek a napközbeni ellátásokat más településen veszik igénybe, így a helyi közösségi kötődés és szociális tanulás szinterei szűkösek.	Közösségfejlesztés – helyben szervezett tanórán kívüli, szabadidős és fejlesztő tevékenységek ösztönzése.
A közösségi események szervezése és fenntartása a település kis létszáma és erőforráshiánya miatt gyakran egyéni elköteleződésen alapul, nem rendszeralapú.	Kulturális közösség-szervezés – fenntartható programkínálat ösztönzése, helyi erőforrások mozgósítása.
A tanítási szünetek alatti ellátások és foglalkoztatási lehetőségek korlátozottan elérhe-	Szociális gyermekellátás – időszaki, rugalmas gyermekprogramok és alternatív szüni-

tőek, különösen a kisgyermekes családok számára.	dei ellátás fejlesztése.
A kis településen élő gyermekek közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokhoz (pl. logopédia, fejlesztőpedagógia) csak nehezen férnek hozzá.	Oktatási esélyegyenlőség – szakértői szolgáltatások elérésének elősegítése regionális együttműködésen keresztül.
A gyerekek körében nem mérhető tudatos egészségkultúra vagy testtudatosság, az egészségmegőrzést célzó ismeretekhez való hozzáférés esetleges.	Egészségfejlesztés – életvezetési és egészségtudatosságot célzó programok beépítése a helyi gyakorlatba.
A gyermekek számára kevés motiváló szerepmóddel vagy inspiráló közösségi példa van jelenleg helyben, ami csökkentheti jövőképeket és önbizalmukat.	Pályaorientáció és mentorálás – pozitív helyi példaképek, fiatal felnőttek bevonása, intergenerációs kapcsolatok erősítése.
A digitális írástudás és az online világban való biztonságos részvétel oktatása nem szervezett formában történik.	Digitális esélyegyenlőség – digitális írástudás fejlesztése és kiberbiztonsági tudatosság erősítése gyerekek körében.
A gyermekes családok információhoz való hozzáférése esetleges, különösen a szociális és közszolgáltatásokat illetően.	Információs hozzáférés – célzott, családokat elérő tájékoztató csatornák kialakítása, online és offline is

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapjai rögzítik, hogy a nők és férfiak minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében egyenjogúak. A munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek és munkafeltételek terén a nőket ugyanazok a jogok illetik meg, mint a férfiakat. Az egyenlő bánásmód és a diszkrimináció tilalma minden körülmény között érvényesülnie kellene.

Az Ebktv. által meghatározott közvetlen és közvetett diszkrimináció fogalmai kiemelik, hogy senkit nem érhet hátrány olyan tulajdonsága miatt, amelyet nem tud befolyásolni, ideértve a nemet, családi állapotot, anyaságot és terhességet. Magyarországon a nők esélyei még mindig jelentősen elmaradnak a fejlett ipari országokból ismert gyakorlatokhoz képest. Ennek okai részben társadalmi hagyományokban, részben a nemi szerepekhez kapcsolódó sztereotípiákban keresendők.

Bakonykúti esetében 2021-ben az állandó lakosság 173 főből állt, amelyből 88 fő nő és 85 fő férfi, ez 51%-os női többséget jelent.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka Törvénykönyve és az Ebktv. is előírja az egyenlő bánásmódot a munkaerőpiacon. A munkavállalási feltételek, bérezés, előmeneteli lehetőségek tekintetében érvényesülnie kell az egyenlő elbánás elvének. Védett tulajdonság a nem, családi állapot, anyaság és terhesség.

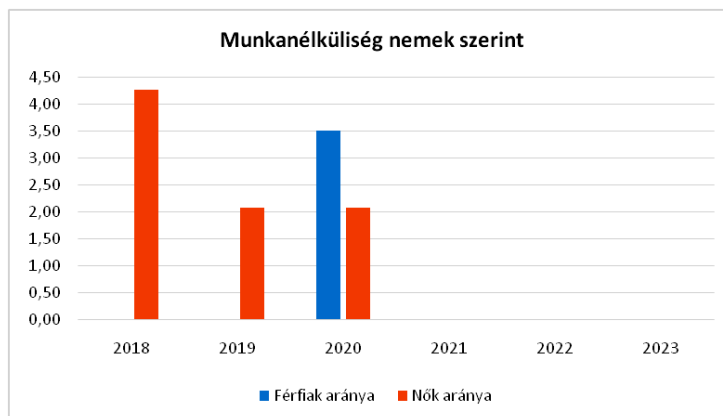
5.1.1. Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az adatok alapján megállapítható, hogy az aktív korú lakosságból az alacsony szinten jelen lévő munkanélküliség valamivel nagyobb arányban érinti a nőket. Az elmúlt években csupán 1-3 fő volt munkanélküli a településen. A nők számára ez a probléma viszont a tartós munkanélküliség vonatkozásában erőteljesebben jelentkezett (a tartós munkanélküliség szinte kizárólag nőket érintett 5.1.2. számú táblázat). Okozati tényező lehet a településen található munkahelyek jellege, a bölcsőde, óvoda, iskola hiánya, a településen élő munkanélküli nők alacsony iskolai végzettsége és egyéb más tényezők.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben, a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (%)	Nők aránya (%)	Összesen
2018	0	4,26	2,13%
2019	0	2,08	1,04%
2020	3,51	2,08	2,80%
2021	0	0	0,00%
2022	0	0	0,00%
2023	0	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

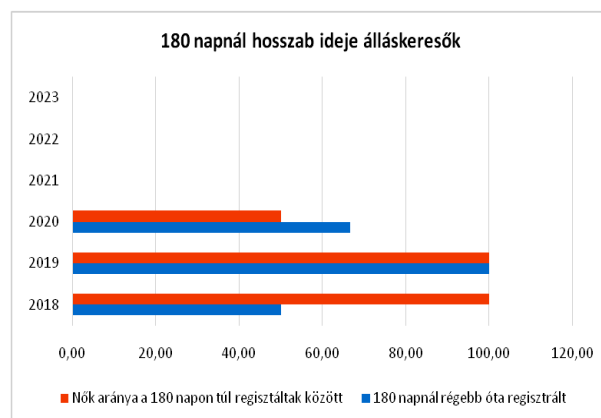

A településen az aktív korú lakosság körében alacsony a munkanélküliségi ráta. 2018-2023 között összesen 9 fő volt regisztrált munkanélküli, közülük főként nők. A tartós munkanélküliség szinte kizárólag a nőket érintette. A probléma hátterében a helyi munkahelyek hiánya, a gyermekintézmények (bölcsőde, óvoda, iskola) hiánya, alacsony iskolai végzettség állhat.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél
	%	%
2018	50,00	100,00
2019	100,00	100,00
2020	66,67	50,00
2021	0,00	0,00
2022	0,00	0,00
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Tapasztalatok szerint a nők nagyobb hajlandóságot mutatnak a foglalkoztatási és képzési programokon való részvételre. Fontos, hogy a településen elérhető programok és támogatások figyelembe vegyék a helyi sajátosságokat és a nők élethelyzetét.

5.1.3. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők munkaerő-piaci érvényesülését jelentősen nehezíti az alacsony iskolai végzettség. A nők jellemzően kisebb fizikai terhelést igénylő munkakörökben tudnak elhelyezkedni, amelyekből kisebb a választék. A felnőttképzés, kompetenciafejlesztés kiemelt jelentőségű a településen élő nők esélyeinek javításában.

5.1.4. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Helyi adatok nem állnak rendelkezésre, azonban az országos adatok szerint a nők keresete átlagosan 15%-kal elmarad a férfiakétól. A nők jellemzően alacsonyabban fizetett ágazatokban dolgoznak, és gyakori az is, hogy a munkáltatók előnyben részesítik a férfiakat, főként a gyermekneveléssel kapcsolatos kötelezettségekből adódó távollétek miatt.

Tény, hogy a női foglalkoztatottak nagyobb számban dolgoznak azokban az ágazatokban, foglalkozásokban, amelyek piaci helyzete, megítélése rosszabb, így az ezekben az ágazatokban elért átlagkeresetek is alacsonyabbak. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaeölt részesítik előnyben. Nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekekkel. Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhető.

A VERSENYSZFÉRA KERESETI ÁTLAGAI |

állománycsoportonként és nemeként, forintban, 2016

	Férfiak	Nők
Magasabb vezetőik	657 053	578 443
Vezető beosztású alkalmazottak	865 340	699 807
Termelésirányítók	486 592	404 551
Középfokú végzettségű ügyintézők	290 399	237 542
Felsőfokú végzettségű ügyintézők	520 204	411 340
Ügyviteli alkalmazottak	286 715	224 528
Segédmunkások	165 757	155 446
Betanított munkások	202 277	174 192
Szaktanulmányok	225 407	172 621
Mesterek	326 799	284 413

Forrás: Forrás: NFSZ

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A településen nem működik gyermekintézmény, a szolgáltatásokat a környező településeken biztosítják. A kisgyermekes anyák elhelyezkedését jelentősen befolyásolja, hogy miként oldható meg a gyermek napközbeni ellátása. Előfordul, hogy az anya a munkahelye településén veszi igénybe az óvodai ellátást. Helyben nincs jelen családbarát foglalkoztatási forma, rugalmas munkaidő-szervezésre nincs példa.

A védőnői ellátás Iszkaszentgyörgy községből történik bejárással, a 4.3.1 fejezet tartalmazza ennek részleteit.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, valamint az anya- és gyermekgondozás feladatai elsősorban a védőnői hálózat tevékenységén keresztül valósulnak meg. A védőnői ellátás preventív szemléletre épül, amely egyszerre szolgálja az egészségmegőrzést és az egészségfejlesztést. A gondozási tevékenység célja, hogy a terhesség és a gyermekkor idején a megfelelő testi-lelki fejlődés biztosítható legyen, miközben a megelőző intézkedések révén csökken a megbetegedések, egészségkárosodások kockázata.

A védőnő a házi gyermekorvos közvetlen munkatársa, akinek tevékenységét szakorvosi iránnyítás és felügyelet mellett végzi. A nővédelmi, terhes-, gyermekágyas- és gyermekgondozási feladatok egymásra épülő rendszert alkotnak, amely a gyermekvállalás különböző szakaszaiban biztosítja a szükséges tanácsadást, kontrollt és támogatást.

Feladatai közé tartozik:

- nővédelem,

- várandós anyák gondozása,
- gyermekágyas és szoptató anyák segítése,
- 0–6 éves korú gyermekek egészségügyi nyomon követése,
- tanköteles korú gyermekek gondozása,
- családgondozás, valamint
- preventív egészségnevelés a családok megerősítése érdekében.

A védőnő tanácsadó munkája során az egészségnevelés mellett a családtervezés, az anyaságra való felkészülés és a lelki támogatás egyaránt hangsúlyt kap. A családokkal való szoros kapcsolattartás révén nemcsak a kisgyermek egészségügyi állapotára, hanem annak családi hátterére is rálátása van. Az intézményközi együttműködések, különösen a háziorvosi, gyermekorvosi és köznevelési intézményekkel való kapcsolattartás a védőnői munka alapját képezik.

A tanácsadások helyileg Iszkaszentgyörgyön zajlanak: várandós tanácsadás keddenként 13:00–15:00 között, míg csecsemő tanácsadás ugyanazon a napon 9:00–11:00 között érhető el.

A kistérségi struktúrában a védőnői hálózat szerepe kiemelkedő, mivel az egészségügyi és szociális szolgáltatások közül gyakran ez az egyetlen állandóan elérhető szakmai pont, amely képes a családokat időben elérni, problémáikat felismerni és adekvát módon közvetíteni.

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A településen az elmúlt időszakban egy konkrét esetben történt súlyos családon belüli erőszak, amely rendőrségi intézkedéssel, majd a bántalmazó fél feltételes szabadságra bocsátásával zárult. Az eset különösen aggasztó abból a szempontból, hogy a bántalmazó és az áldozat továbbra is egy háztartásban élnek, ami folyamatos figyelmet és szakmai jelenlétet igényel.

Kistérségeken a közösségi háló sűrűsége miatt az ilyen esetek hamar kitudódnak, ugyanakkor a társadalmi kontroll és a stigma hatása gyakran elriasztja az áldozatokat a segítségkérésről. Fontos ezért hangsúlyozni, hogy nemcsak a fizikai bántalmazás, hanem a lelki terror és a pszichés erőszak is ugyanolyan súlyos következményekkel járhat, amely ellen szintén hatékony fellépés szükséges.

A helyi Családsegítő Szolgálat és a rendőrség elérhetősége biztosított, de a közösségi szemléletformálás és az áldozatok védelmében való aktív közreműködés továbbra is fejlesztést igénylő terület.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Bakonykútiban jelenleg nem működik sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona, ugyanakkor a település méretéből adódóan az elmúlt évek tapasztalatai nem indokolják ilyen típusú ellátás helyben történő megszervezését. A lakosság szükség esetén a legközelebbi ellátóhelyeket – Székesfehérvár vagy Veszprém – veheti igénybe.

Fontos azonban, hogy az információ elérhetősége, valamint az odajutás lehetősége biztosított legyen a veszélyeztetett helyzetben lévők számára, különösen olyan esetekben, ahol gyors, időben történő beavatkozásra van szükség.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A település társadalmi életében a nők aktívan részt vesznek, amely különösen a helyi közösségi eseményeken és az önkéntes szervezői munkákban érhető tetten. A Képviselő-testület összetételében jelentős mértékű a nők reprezentációja: az 5 fős testületben 4 női tag van. A közös önkormányzati hivatal köztisztviselői állományát tekintve is túlnyomórészt nők dolgoznak – a polgármestert leszámítva valamennyi munkatárs nő.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen a nőket célzottan érintő súlyos társadalmi problémák – mint a tartós munkanélküliség, gyermekvállalási konfliktusok vagy kirekesztés – a jelenlegi információk szerint nem jellemzőek, vagy csak eseti módon fordulnak elő. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a megelőzés, a nők esélyegyenlőségének erősítése és a közösségi tudatosság fejlesztése ne lenne indokolt.

Javasolt lehet hosszabb távon olyan érzékenyítő programok szervezése, amelyek a nemi szerepekkel, egyenlőséggel és erőszakkal kapcsolatos tudásbázist növelik, megelőzve a strukturális problémák kialakulását, amelyek a kistélepülési környezetben rejtettebb formákban jelenhetnek meg.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település jövője szempontjából kulcsfontosságú, hogy gyermekvállalásra ösztönző, család-, és nőbarát környezet alakuljon ki, amely megtartja a fiatal családokat.	Családpolitika és közösségfejlesztés: szemléletformáló rendezvények, közösségmegtartó programok szervezése kisgyermekes családok bevonásával.
A településen kevés a nőket célzottan érintő program, így a nők társadalmi szerepvállalása gyakran informális keretek között marad.	Társadalmi integráció és esélyegyenlőség: női közösségek, önkéntes csoportok támogatása és kompetenciafejlesztés helyi szinten.
A családon belüli erőszak problémája rejtetten van jelen, az áldozatok gyakran nem kérnek segítséget az ismeretlenség vagy bizalmatlanság miatt.	Áldozatsegítés és bűnmegelőzés: érzékenyítő programok, információs kampányok és a jelzőrendszer megerősítése a lakosság számára is elérhető formában.
Az alacsony lakónépség miatt a helyi foglalkoztatási lehetőségek korlátozottak, különösen a nők számára, akik gyakran ingázni kényszerülnek.	Munkaerőpiac és helyi gazdaságfejlesztés: helyi mikrovállalkozások, otthoni munkavégzési lehetőségek ösztönzése és mentorprogramok beindítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

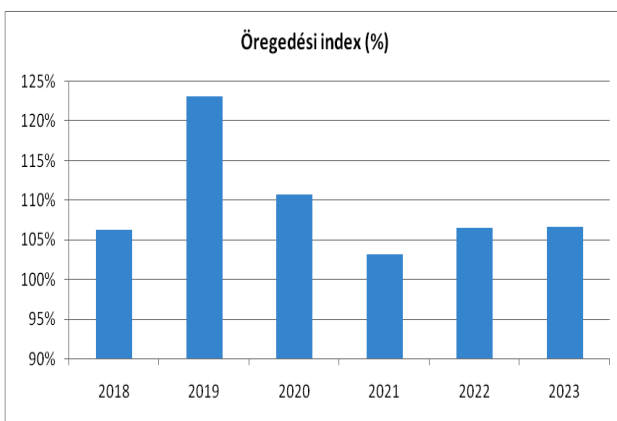
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az öregedési index a 14 éves és annál fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és idősebbek) arányát mutatja, és egyben hosszabb távú demográfiai tendenciák előrejelzésére is alkalmas. Az öregedési index változása fontos mutatója egy település öregedési ütemének, amelynek következményei az ellátórendszerek igénybevételében is megjelennek.

6.1.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018	34	32	106,25%
2019	32	26	123,08%
2020	31	28	110,71%
2021	33	32	103,13%
2022	33	31	106,45%
2023	32	30	106,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A rendelkezésre álló adatok alapján Bakonykúti község esetében nem igazolható az országos trendekkel párhuzamos, fokozódó öregedés. Éppen ellenkezőleg: a településen a fiatal korosztály létszámának növekedése figyelhető meg, ami kedvező irányú demográfiai átrendeződésre utal. A 0–14 éves korúak számának folyamatos növekedése következtében az öregedési index stagnál, vagy csökkenő tendenciát mutat, ami hosszabb távon a település fenntarthatóságát erősíti.

Mindemellett az idősök jelenléte továbbra is jelentős, és az önkormányzat szociális kötelezettségei között kiemelt szerepet játszik. Az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából elengedhetetlen a preventív, közösségi és személyes segítségnyújtás lehetőségeinek fenntartása és bővítése, különösen az egyedül élő, idős korosztály körében.

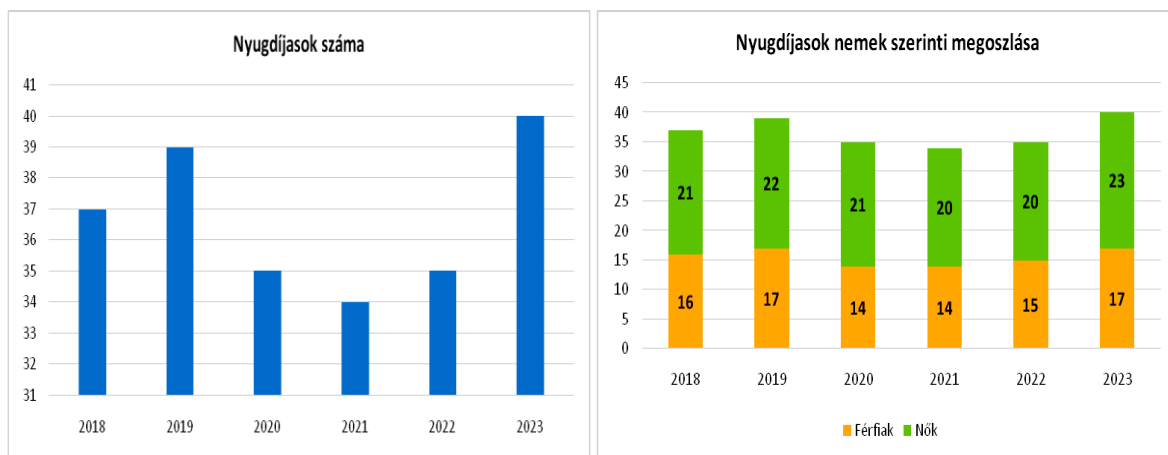
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2018	16	21	37
2019	17	22	39
2020	14	21	35
2021	14	20	34
2022	15	20	35
2023	17	23	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma az elmúlt években enyhén ingadozott, de alapvetően kiegyensúlyozott maradt. A nők aránya minden évben meghaladja a férfiakét, amely az országos szinten is megfigyelhető eltérésekkel összhangban van. Ennek oka, hogy a nők várható élettartama magasabb, így az időskorú lakosság körében jellemzően felülreprezentáltak.

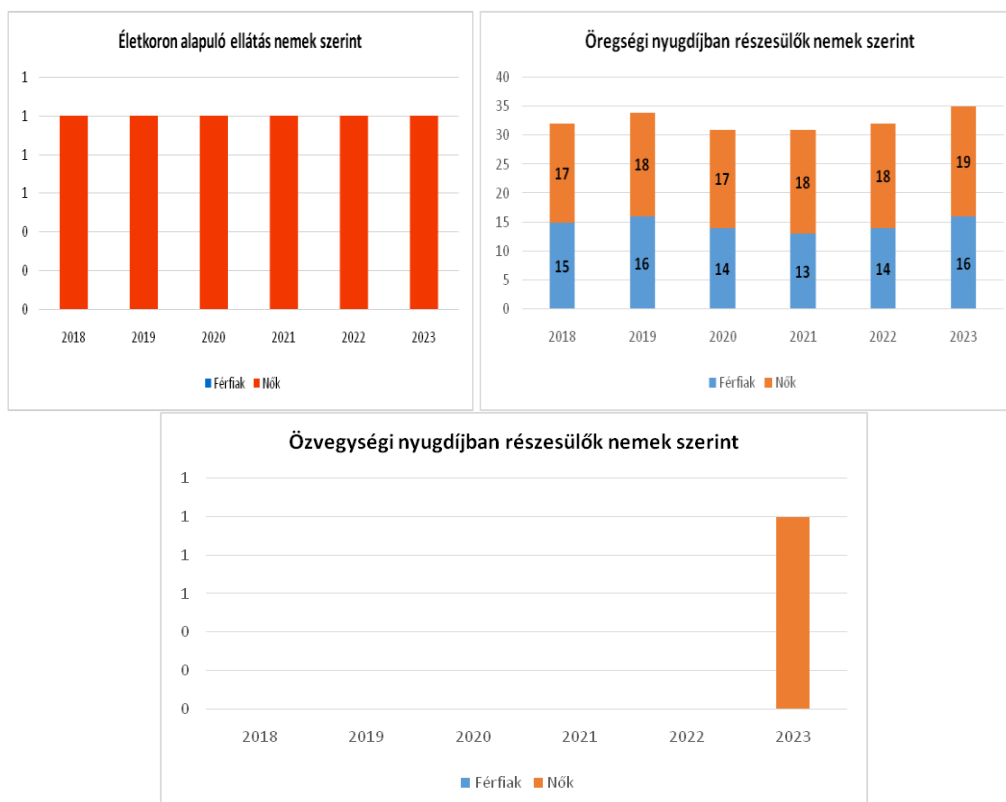

A nyugdíjszerű ellátások típusait vizsgálva elmondható, hogy az öregségi nyugdíj a meghatározó, más jellegű – például özvegyi, szülői – ellátások száma elenyésző. Kiemelendő, hogy időskorúak járadékát a vizsgált időszakban egyetlen fő sem kapott, ami a lakosság relatív jövedelmi biztonságára utalhat, vagy a jogosultak számának hiányára, illetve az ellátás iránti alacsony igénybevételre. Ugyanakkor ez az adat is felhívja a figyelmet arra, hogy a rejtve maradó szükségletek feltárása, a szociális ellátórendszerhez való hozzáférés biztosítása továbbra is fejlesztési feladat.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2018	0	1	15	17	0	0	0
2019	0	1	16	18	0	0	0
2020	0	1	14	17	0	0	0
2021	0	1	13	18	0	0	0
2022	0	1	14	18	0	0	0
2023	0	1	16	19	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorú lakosság heterogén csoportot alkot, amelyen belül eltérő gondozási, egészségügyi és társadalmi szükségletek figyelhetők meg. A demográfiai előny ellenére a településnek előre kell készülnie a jövőbeni változásokra, különösen az idősödő népesség egyre bővülő gondozási igényeire, a közösségi szolidaritás erősítése és a célzott programok révén.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjkorhatár közelében lévő vagy azt már elérő személyek munkaerő-piaci pozíciója jelentős kihívásokat hordoz. Az idősebb korosztály foglalkoztatása országos szinten is csökkenő tendenciát mutat, amely a munkavégzéshez szükséges fizikai és mentális kapacitások életkori változásával, illetve a munkáltatói attitűdökkel is összefügg. Kistépülési környezetben ez a tendencia még erőteljesebben jelentkezik, mivel a helyi munkaerőpiac szükségessége és a szociális infrastruktúra korlátozottsága tovább csökkenti az idősebb lakosság elhelyezkedési lehetőségeit. A településen az önkormányzat 1 fő nyugdíjas részmunkaidős személyt foglalkoztat.

Bakonykútiban nem jellemző, hogy a nyugdíjhoz közeli vagy nyugdíjas korosztály munkát vállalna. Ennek oka lehet az alacsony létszám, az önfoglalkoztatás alacsony aránya, illetve a gazdasági aktivitást ösztönző lehetőségek hiánya. A mobilitási korlátok (pl. közlekedési nehézségek) is súlyosan befolyásolják a munkába állás esélyét, különösen az alacsony végzettségű vagy egészségi állapotukban korlátozott idősök körében.

Fontos kiemelni, hogy bár a törvény lehetőséget ad az idősebb korosztály munkavégzésére – például a nyugdíj előtti álláskeresési segély vagy különféle támogatások révén – a gyakorlati megvalósításuk számos akadályba ütközik. Ezek között szerepel az információhiány, az adminisztrációs terhek, valamint a célzott helyi programok hiánya. Ezek az akadályok azonban csökkenthetők célzott tájékoztatással, tanácsadással, valamint a meglévő közösségi infrastruktúra – például a Községi Ház – bevonásával megvalósuló rugalmas, részmunkaidős lehetőségek révén.

Az idősök aktív társadalmi jelenlétének fenntartása nem csupán munkaerő-piaci szempontból, hanem közösségi kohézió szempontjából is fontos. Az önkéntes tevékenységek, tudásátadás, tapasztalat-megosztás formái – különösen intergenerációs programokon keresztül – hozzájárulhatnak az idősök jóllétéhez és a társadalmi kapcsolataik megerősítéséhez.

6.2.1. Idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Magyarországon az 55–64 éves korosztály foglalkoztatottsági rátája jelentősen elmarad az EU átlagtól: csupán körülbelül a felének van állása, ami mintegy 672 ezer főt jelent. A 60–64 évesek körében még alacsonyabb ez az arány, ebben a korcsoportban a dolgozók aránya negyed alatt marad. Az idősebb generáció számára az elhelyezkedési esélyek jelentősen csökkennek, a munkanélküliség kockázata fokozott, és jellemző a diszkrimináció: a létszámleépítések gyakrabban érintik őket, valamint a munkaerőpiacra történő visszakерülés esélye rendkívül alacsony.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott állás- keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	2	1	3	0	0	0
41-45 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
46-50 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
51-55 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
56-60 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	-	-	-
61 éves, vagy afeletti	Fő	1	1	1	0	0	0
	%	50,00%	100,00%	33,33%	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Bakonykútin az 55 év feletti regisztrált álláskeresői száma alacsony, az elmúlt években a legtöbb esetben csupán 1-1 főt érintett ez a probléma. Ez arra utal, hogy a településen olyan kedvező munkaerő-piaci feltételek érvényesülnek, amelyek lehetővé teszik az idősebb korosztály munkaerőpiacon való jelenlétét, vagy legalábbis a munkaerőpiacról való visszavonulásuk nem jár elhúzódozó állásnélküliséggel.

Ennek ellenére általános tendencia, hogy az életkor előrehaladtával csökken a munkavállalási hajlandóság és a munkavállalási lehetőség is. A munkáltatók előnyben részesítik a fiatalabb

jelentkezőket, ezért a piaci esélyek kiegyenlítése érdekében célszerűnek tekinthetők az életkorhoz igazodó foglalkoztatáspolitikai programok és kedvezményrendszerek.

6.2.2. Tevékeny időskor lehetőségei a településen

Bakonykútira nem jellemző, hogy az idősök formális foglalkoztatási lehetőséget keresnének vagy munkavállalásba állnának. A faluban a lakosság jelentős része időskorú, és az életvitel térségi jellege miatt – mindenki saját ingatlanában, kertes házban lakik – jelentős fizikai terhelés nehezíti rájuk a ház körüli munkák elvégzése során.

Az élethosszig tartó tanulás szemlélete nem ivódott be ebbe a korosztályba, mivel amikor aktív korszakukat élték, ez a társadalmi paradigma még nem volt jelen. A tehetséges, tevékeny nyugdíjasok a települési életben inkább informális szerepeket töltenek be: helyi újságban publikálnak, rendezvényeket szerveznek, esetleg fellépések szervezésében vesznek részt. Ugyanakkor jelenleg nincs olyan formalizált szervezet vagy program, amely rendszeres kapcsolódási lehetőséget biztosítana számukra.

6.2.3. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idősebb korosztály fokozottan kitett a munkaerő-piaci diszkriminációnak. Országos szinten is megfigyelhető, hogy a létszámleépítések során először őket éri el, valamint a álláshirdetésekre történő jelentkezéskor az életkor alapján hátrányos megkülönböztetés érheti őket. Bakonykútiin ez a jelenség nem tűnik még hangsúlyosnak, de a tendencia jelen lehet, főként a szűkös helyi munkalehetőségek miatt.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. Idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A település előregedő korstruktúrája indokolttá teszi az egészségügyi és szociális szolgáltatások folyamatos jelenlétét. Az alapellátás helyben biztosított, azonban szakellátást csak a közeli Székesfehérváron lehet igénybe venni, ami nehezíti a mobilitással már nem rendelkező idősök ellátását.

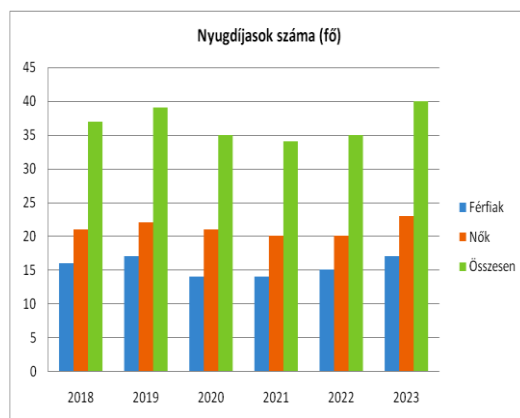
Az önkormányzat az Iszkaszentgyörgyi Szociális Intézményi Társuláson keresztül biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat, mint a házi segítségnyújtást és a családgondozást. Az ellátott személyeket otthonukban keresik fel a gondozónők, segítve őket mindennapi ügyeik, teendőik ellátásában.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2018	16	21	37
2019	17	22	39
2020	14	21	35
2021	14	20	34
2022	15	20	35
2023	17	23	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

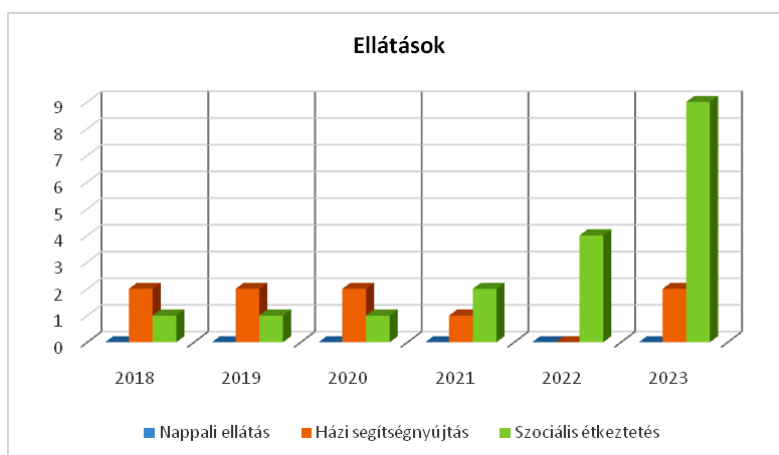

A szociális étkeztetés keretében napi egyszeri meleg étkezést biztosít a település az arra rászorulóknak. A házi segítségnyújtás elsősorban azon személyek esetében indokolt, akik már nem képesek önállóan ellátni magukat, és családi támogatás sem áll rendelkezésre. A helyben elérhető alapszolgáltatásokkal az önkormányzat igyekszik megfelelni az egyre növekvő igényeknek.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2018	34	0	2	1
2019	32	0	2	1
2020	31	0	2	1
2021	33	0	1	2
2022	33	0	0	4
2023	32	0	2	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő idősök közül, akiknek szükségük van az említett személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokra, azok megfelelő minőségben hozzá tudnak férni az ellátásokhoz.

6.3.2. Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nincs kifejezetten az idősekre irányuló, rendszeres kulturális vagy közművelődési program. Az idősebb lakosság főként a vallási életben találja meg a közösségi kapcsolódás lehetőségét, rendszeres szentmiséken vesz részt a római katolikus Nagyboldogasszony templomban. Formális nyugdíjas szervezet nem működik Bakonykútiban.

6.3.3. Idősek informatikai jártassága

Az informatika terén az idősek jártassága jónak mondható, különösen a 60-70 év közötti korosztályban. A 80 év felettiek esetében ez már nem jellemző, ugyanakkor többségüknek nem is jelentkezik igény az informatikai kompetenciák elsajátítására.

6.3.4. Generációk közötti programok

A generációk közötti kapcsolatok építése kiemelt társadalompolitikai és helyi közösségfejlesztési cél. A közös élmények segítik az elfogadást, csökkentik az előítéleteket, hozzájárulnak a társadalmi szolidaritás és az egymás iránti tisztelet fenntartásához. Ennek megfelelően célszerű lenne a generációk közötti párbeszédet támogató helyi kezdeményezéseket szervezni.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok

Bakonykútiban a nyugdíjas korosztály számára jellemző, hogy az életerősebb idősök aktívan részt vesznek az önkormányzati, egyházi vagy civil rendezvényeken. Az idősödéssel járó egészségi problémák miatt azonban sokan már nem tudnak részt venni a programokon.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősök közösségi aktivitása alacsony, sokan zárkózottan élnek, a társadalmi elszigetelődés fokozódhat.	Közösségfejlesztés – közösségi részvételre ösztönző, korosztály-specifikus programok támogatása.
A településen élő idős háztartások megszólítása fontos feladat. Meg kell találni azokat a kapcsolódási pontokat, amelyek révén bekapcsolódhatnak a helyi közéletbe.	Társadalmi integráció – az aktív idősödés lehetőségeinek helyi szintű megteremtése önkéntes feladatvállaláson keresztül.
A korosztály jelentős része nem rendelkezik megfelelő digitális készségekkel, így számuk-	Digitális esélyegyenlőség – célzott, életkorra szabott kompetenciafejlesztő és mentorprog-

ra egyre több közszolgáltatás elérhetetlenné válik.	ramok bevezetése.
Az idősök körében növekszik a krónikus betegségek száma, ugyanakkor a prevenciós szemlélet és egészségtudatosság gyenge.	Egészségfejlesztés – szűrőprogramokkal, tájékoztatással és mozgásprogramokkal támogatott egészségmegőrzés.
A helyi szolgáltatások hiánya miatt az idős emberek napi ügyeinek intézése (pl. gyógyszerbeszerzés, hivatalos ügyintézés) sokszor akadályba ütközik.	Alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés – mobil szolgáltatások és helyi segítőhálózatok kialakítása.
Az egyedül élő idősök fokozottan kiszolgáltatottak krízishelyzetekben (pl. járvány, téli időszak, hőhullám).	Krízismegelőzés – településszintű biztonsági jelzőrendszerek és célzott szociális készenléti protokollok kiépítése.
A generációk közötti kapcsolatok gyengültek, az idősök tudását kevésbé hasznosítja a közösség.	Generációk közötti együttműködés – tudásátadásra épülő intergenerációs programok ösztönzése helyi szinten.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 1998. évi XXVI. törvény értelmében fogyatékos személynek minősül az, aki tartósan vagy véglegesen érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – vagy ezek együttes jelenlétével – él, melyek a társadalmi, környezeti és egyéb akadályokkal kölcsönhatásban a társadalmi részvételét jelentősen korlátozzák vagy ellehetetlenítik.

A 2007. évi XCII. törvénnyel kihirdetett ENSZ Egyezmény szerint fogyatékos személy mindenki, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, érzékszervi vagy szellemi károsodással él, és ez a társadalmi akadályokkal együtt gátolja a teljes és másokkal egyenlő szerepvállalását.

A hátrányos megkülönböztetés ebben az összefüggésben minden olyan különbségtételt vagy kizárást jelent, amely emberi jogok érvényesülését akadályozza – különösen, ha az ésszerű alkalmazkodás megtagadásában nyilvánul meg. Az ésszerű alkalmazkodás azt a minimum szintű, még nem aránytalan változtatást jelenti, amely biztosítja az egyenlő esélyű hozzáférést.

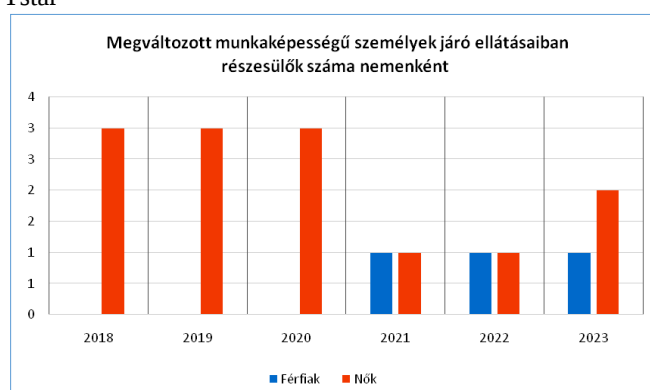
Az „egyetemes tervezés” elve alapján minden környezetet, szolgáltatást, terméket és programot úgy kell megtervezni, hogy azokat lehetőség szerint mindenki – beleértve a fogyatékossgal élőket is – akadálymentesen igénybe tudja venni, adaptáció vagy speciális eszköz nélkül. Ez nem zárja ki a támogató technológiák indokolt használatát.

Az ENSZ Egyezmény 3. cikkében foglalt alapelvek – az emberi méltóság, önrendelkezés, diszkriminációmentesség, társadalmi befogadás, esélyegyenlőség, hozzáférhetőség – olyan alapvető értékek, amelyek helyi szinten is érvényesítendőek.

7.1.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma (fő)	Összesen
2018	0	3	3
2019	0	3	3
2020	0	3	3
2021	1	1	2
2022	1	1	2
2023	1	2	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bakonykúti kis lakosságszámú település, így a fogyatékossgal élő személyek aránya is alacsony. Ugyanakkor a társadalmi részvétel és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása nem csupán a számosság függvénye, hanem morális és közszolgálati kötelesség.

A KSH T-STAR adatai szerint 2018 és 2023 között a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma kismértékben ingadozott. A lakosságszámhoz viszonyított arány 2,7%-ról 2% alá csökkent. A nők száma minden évben meghaladta a férfiakét, és csökkenésük is mérsékeltebb volt. Ez összhangban van az országos tendenciákkal, amelyek szerint a nők nagyobb arányban vállalják fel fogyatékossguk hivatalos elismertetését, és az egészségromlással kapcsolatos szolgáltatásokat is nagyobb arányban veszik igénybe.

A kis települések esetében különösen fontos, hogy a szociális ellátásokhoz való hozzáférés ne csak formálisan, hanem ténylegesen is biztosított legyen. Mivel Bakonykúti nem rendelkezik saját intézményrendszerrel, így az ellátáshoz való hozzáférés jellemzően a szomszédos településekre való utazással vagy a családi támogatási rendszerre támaszkodva valósul meg.

7.1.1. Fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékossgal élő lakosok helyi foglalkoztatása jelenleg nem megvalósítható, de ennek oka nem a diszkrimináció, hanem a település kis lélekszámából adódó strukturális korlát. A szervezett munkahelyi foglalkoztatás nem életképes, mivel nincs elegendő potenciális munkavállaló.

Az országos foglalkoztatáspolitikai prioritásként kezeli a fogyatékossgal élők munkavállalását, különös tekintettel a védett munkahelyek kialakítására. Ugyanakkor kistépüléseken a foglalkoztatás általában a közfoglalkoztatásra vagy távmunkára korlátozódik, amely viszont nem minden fogyatékossgáltípus esetén jelent érdemi megoldást.

A település jövőbeni fejlesztési stratégiájában érdemes lehet figyelmet fordítani az olyan együttműködések kialakítására – például szociális szövetkezetek vagy térségi szolgáltatók révén –, amelyek révén legalább részmunkaidős, otthoni vagy rugalmas foglalkoztatási lehetőségek nyílhatnak meg az érintettek számára.

7.1.2. Munkavállalást segítő lehetőségek

A településen belül nem található olyan intézmény vagy vállalkozás, amely fogyatékossgal élőket alkalmazna. Ennek oka nem feltétlenül az elutasító attitűd, hanem a célcsoport alacsony száma, amely a népesség 1-2%-ára tehető. A foglalkoztatás inkább eseti, informális módon valósulhat meg, többnyire személyes kapcsolatok révén.

A jövőben ösztönözni lehetne a digitális technológia használatával kapcsolatos készségek fejlesztését, amely – megfelelő támogatással – lehetőséget teremthet távmunkára. Ezen túl-

menően, célszerű lehet egy térségi szintű mentorprogram kialakítása is, amely egyéni mentorrálással segítené a munkába állást, az álláskeresést vagy az önfoglalkoztatást.

7.1.3. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetés esete nem ismert a településen. Ezt azonban érdemes óvatosan értelmezni: a diszkrimináció gyakran nem nyílt formában jelentkezik, hanem a strukturális akadályok, a szolgáltatások és lehetőségek hiánya által realizálódik.

A kis lélekszámú települések esetén különösen fontos a diszkriminációmegelőző szemléletformálás. Ennek egyik hatékony eszköze lehet az érzékenyítő programok bevezetése, amelyek a helyi közösség attitűdjeit hosszabb távon képesek pozitív irányba befolyásolni, ezáltal erősítve a fogyatékkal élők társadalmi beágyazottságát.

7.1.4. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Bakonykútiban állandó lakóhellyel rendelkező, saját háztartásban élő fogyatékos személy jelenleg nem szerepel a nyilvántartásban. A lakók személyre szabott támogatásban részesülnek, annak megfelelően, hogy aktuális állapotukhoz és képességeikhez mérten milyen segítség szükséges ahhoz, hogy integrálódhassanak a társadalmi közösségekbe.

A településen kulturális programokon való részvétel lehetősége mindenki számára biztosított, így a fogyatékossgal élők számára is nyitottak ezek a rendezvények, külön akadálymentesítési megoldásokkal kiegészítve.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek számára az önkormányzat elérhetővé teszi az aktuális információkat a jogszabály alapján járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, amelyek igénybevitelére helyi tapasztalat szerint rendszeresen sor is kerül. Az alapszolgáltatások közül – amennyiben szükség van rá – elérhető az étkeztetés, házi segítségnyújtás, valamint a családsegítés.

Szakosított ellátást, így például ápolást, gondozást biztosító intézmény, rehabilitációs vagy átmeneti elhelyezést nyújtó szolgáltatás, illetve támogatott lakhatás Bakonykútiban nem található – ez jellemző sajátossága a kis lélekszámú falvak ellátási struktúrájának.

Az ellátások – így a fogyatékosági támogatás, emelt összegű családi pótlék, személyi adókedvezmény, közgyógyellátás, ápolási díj, mozgásában korlátozottak közlekedési támogatása – országos szintű szabályozás alá tartoznak, és ezek folyósítása a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóságán keresztül történik. A változáskezelési feladatokat továbbra is a járási hivatalok látják el.

Gépjárműadó-mentesség illeti meg a súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékossgal élő személyeket, illetve őket rendszeresen szállító, velük közös háztartásban élő közeli hozzátar-

tozókat. A mentesség maximum 13 000 forint/adóév erejéig vehető igénybe egy darab, legfeljebb 100 kW teljesítményű személygépkocsira (1991. évi LXXXII. törvény).

Helyi, önkormányzati rendelet alapján nyújtott kiegészítő támogatás jelenleg nem érhető el fogyatékkal élő személyek részére, mivel a tartósan egészségkárosodott, szociálisan rászoruló lakosok száma alacsony.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.3.1. Egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A település minden lakosa számára biztosított az alapfokú egészségügyi ellátás hozzáférhetősége. Az orvosi rendelő – mely egyúttal a védőnői szolgálat helyszíne is – a Közös Önkormányzati Hivatal akadálymentesített épületében található. Kifejezetten fogyatékos személyek számára kialakított szociális és rehabilitációs intézmény ugyanakkor nem működik a településen – ez az ellátás más térségi szinten szervezett formában érhető el.

7.3.2. Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A középületek akadálymentesítettsége tekintetében Bakonykúti megfelel a jogszabályi követelményeknek. A Közös Önkormányzati Hivatal épületének 2021. évi felújítása során akadálymentesített mosdó került kialakításra, amely kerekesszékekkel is megközelíthető, ezáltal biztosítva a fogyatékos személyek egyenlő esélyű hozzáférését a közigazgatási és egészségügyi szolgáltatásokhoz.

7.3.3. Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség

A helyi rendezvények többnyire a Közös Önkormányzati Hivatalban zajlanak, melynek kialakítása lehetővé teszi a mozgáskorlátozottak és gyengénlátók részvételét is. A kültéri programok, ünnepségek nyitott tereken kerülnek megrendezésre, ezáltal azok szélesebb körben látogathatóak. Az információs és kommunikációs akadálymentesítés terén azonban további fejlődési potenciál mutatkozik – különösen a digitális felületek hozzáférhetősége és az alternatív kommunikációs formák (pl. könnyen érthető tájékoztatók) terén.

7.3.4. Munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen jelenleg kevés munkahely található, a helyi vállalkozások egyikénél sem dolgozik fogyatékossgal élő személy. Új beruházások és épületfelújítások során a hatályos építészeti szabályozás előírja az akadálymentes környezet kialakítását. A helyi munkahelyteremtő fejlesztések során indokolt lenne e szempontot proaktívan is érvényesíteni.

7.3.5. Községi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település járdái jelenleg nem akadálymentesítettek, ami különösen a mozgásukban korlátozottak számára jelent hátrányt a mindennapi közlekedés során. Helyi szinten nem áll rendelkezésre községi közlekedési szolgáltatás, sem fogyatékos személyek számára kialakított egyedi közlekedési megoldás – ez jellemzően a kis lélekszámú települések rendszerszintű problémája, mely regionális szinten orvosolható.

7.3.6-7. Fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások és előnyben részesítés

Mivel a településen nem él jelentős számú fogyatékossgal élő lakos, így speciális szolgáltatások, például nappali ellátás, védett foglalkoztatás vagy mozgássegítő közlekedési megoldás nem került kialakításra. A helyi önkormányzat nem nyújt a jogszabályokban meghatározottakon túli hátránykompenzációs juttatásokat. Ugyanakkor a jövőbeni fejlesztések során törekedni kell arra, hogy minden közszolgáltatás elérhető legyen bármilyen állapotú személy számára.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen élő megváltozott munkaképességű személyek aránya 2–3% körül mozog, fogyatékossgal élő lakos azonban jelenleg nem szerepel a nyilvántartásban. A beruházások és szolgáltatásfejlesztések során alapelveként rögzült az akadálymentes hozzáférés biztosítása, amelyet a továbbiakban is meg kell őrizni. Minden projekt tervezése során célszerű figyelembe venni a különböző élethelyzeteket, fizikai vagy érzékszervi korlátozottságokat.

7.5. A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen jelenleg nem azonosíthatók kifejezetten fogyatékossgal élőket érintő, fokozott társadalmi problémák. Ugyanakkor a szemléletformálás, a nyitottság erősítése és az inkluzív községi hozzáállás hosszú távon is fenntartandó feladat. Kiemelt fontosságú az egyenlő bánásmód elősegítése, a társadalmi részvétel támogatása, valamint a diszkriminációmentes közélet és intézményi környezet kialakítása.

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település közintézményeinek akadálymentesítése megvalósult, de a közterületek (járdák, közlekedési felületek) nem mindenhol biztosítanak akadálymentes közlekedést.	Településfejlesztés – Közlekedési infrastruktúra fizikai akadálymentesítésének bővítése felújítások és beruházások során.

A helyi munkahelyeken nem dolgozik fogyatékkal élő személy, és nincs kidolgozott foglalkoztatási program a megváltozott munkaképességű lakosok részére.	Munkaerő-piaci integráció – A megváltozott munkaképességűek foglalkoztathatóságának elősegítése helyi szinten.
A település honlapja és hivatalos tájékoztató felületei nem akadálymentesek digitálisan, nincs könnyen érthető információ biztosítva.	Digitális hozzáférhetőség – Online tartalmak információs akadálymentesítésének megvalósítása.
A fogyatékossgal élők részvételi lehetősége a közösségi életben korlátozott, nincs kifejezetten nekik szóló civil aktivitás, vagy érdekérvényesítési fórum.	Részvétel és érdekképviselés – Helyi civil szerveződési lehetőségek ösztönzése, érdekérvényesítési csatornák támogatása.
A településen hiányoznak az akadálymentes közösségi közlekedési formák, ami beszűkíti a mobilitási lehetőségeket.	Mobilitás-fejlesztés – Helyi és térségi szintű akadálymentes közlekedési lehetőségek feltérképezése és kezdeményezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

8.1. Közfeladatot ellátó civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések

Bakonykúti kis lélekszámú településként kiemelt értéket képvisel a közösségi összefogás és az önkéntes hozzájárulás a települési életminőség fenntartásához. A helyi önkormányzat, a mezőgazdasági és kisvállalkozók, az egyházi szereplők, valamint a falu lakossága közös felelősséget érez abban, hogy a település továbbra is élhető és szerethető közeg maradjon minden generáció számára. E cél érdekében számos alkalommal mutatkozik meg az önkéntesek aktív részvétele, különösen a rendezvények lebonyolításában, a környezetszépítésben, valamint a közösségi célokat szolgáló tevékenységekben. Ezek a helyi kezdeményezések gyakran informális módon, de annál nagyobb elkötelezettséggel valósulnak meg, és fontos társadalmi hálót képeznek az esélyegyenlőségi célcsoportok támogatása szempontjából is.

8.2. Helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A településen a polgármester és a Képviselő-testület nyitott, kezdeményező kapcsolatot ápol a lakossággal, mely az együttműködés alapját képezi. Az egyházi szervezetekkel fenntartott viszony szintén stabil, megbízható együttműködésre épül, amely különösen a hagyományos ünnepek, közösségi események és szociális célú kezdeményezések kapcsán válik aktívvá. A civil szektor formalizált jelenléte ugyan nem jellemző, de az informális kapcsolatok és a spontán szerveződő közösségi aktivitások megerősítik a társadalmi szövetet. A gazdasági szereplők részéről is tapasztalható a közösségi célok iránti érzékenység, különösen rendezvények támogatása és adományozás terén. Ez a partnerségi hálózat lehetőséget kínál arra, hogy a jövőben célzottabb esélyegyenlőségi programok is megszülethessenek.

8.3. Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Noha jelenleg nincsenek aktív közös programok a társadalmi felzárkóztatás terén, a település számára fontos jövőbeni célkitűzés a térségi együttműködések szélesítése. Kistélepülési szinten különösen indokolt olyan társulási formák keresése, amelyek lehetővé teszik szolgáltatások megosztását, közös pályázatok benyújtását, vagy akár térségi szociális és oktatási programokban való részvételt. E partnerségi kapcsolatok kialakítása és fenntartása hozzájárulhat ahhoz, hogy a település jobban hozzáférjen a külső forrásokhoz és szolgáltatásokhoz.

8.4. A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Bakonykútin jelenleg nem élnek nemzetiségi kisebbségek, így nem működik nemzetiségi önkormányzat, és nem jöttek létre nemzetiségi önszerveződések sem. Ennek ellenére a település

nyitott a jövőbeni társadalmi változásokra, és szükség esetén készen áll befogadni és támogatni az ilyen irányú közösségi kezdeményezéseket. Az esélyegyenlőségi szemlélet a település társadalompolitikai alapelvei között kiemelt helyet foglal el.

8.5-6. Civil szervezetek és for-profit szereplők célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen jelenleg nem működik bejegyzett civil szervezet, vagy formálisan szerveződött közösségi csoport. Ennek ellenére a for-profit szereplők közül többen elkötelezettek a közösségi szerepvállalás mellett, és lehetőségeikhez mérten hozzájárulnak a helyi események megvalósításához. Ez a részvétel – akár természetbeni, akár pénzbeli hozzájárulás formájában – elősegíti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, és növeli a közösségi kohéziót. A jövőben cél lehet a civil aktivitás ösztönzése, akár informális lakossági körök, baráti társaságok támogatása révén, melyek alkalmasak lehetnek célzott esélyegyenlőségi célok megvalósítására is.

HEP Fórumok szerepe a társadalmi partnerség erősítésében

A HEP Fórumok szervezése bevált gyakorlata a helyi társadalmi párbeszéd élénkítésének, különösen ott, ahol a formális szervezeti struktúrák hiányosak. A fórumok révén lehetőség nyílik arra, hogy a különböző helyi szereplők – önkormányzat, egyház, vállalkozók, lakosság – közösen tárják fel a hátrányos helyzetű csoportokat érintő problémákat, és egyeztessenek a lehetséges válaszlépésekről. A strukturált egyeztetési lehetőség elősegíti a HEP célkitűzéseinek hatékonyabb megvalósítását, és növeli az érintettek elkötelezettségét is. A partnerségen alapuló döntéshozatal különösen fontos a kis közösségek fenntarthatósága szempontjából.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) nyilvánosságának biztosítása a demokratikus működés és az állampolgári részvétel alapvető feltétele. A program előkészítésének fázisában Bakonykúti Község Önkormányzata lehetőséget biztosít minden érintett fél – a település lakossága, a közintézmények, egyházak, gazdasági szereplők – számára a tervezet véleményezésére. A dokumentum az önkormányzat hivatalos helyiségében mindenki számára elérhető és megtekinthető.

A tervezés során egyéni megbeszélések és adategyeztetések segítették a problémák és megoldási javaslatok azonosítását. A véglegesített HEP dokumentumot a Képviselő-testület nyilvános ülésen tárgyalja, biztosítva ezzel a társadalmi kontrollt és az átláthatóságot. Az elfogadott dokumentumot a település szokásos fórumain (pl. hirdetőtábla, honlap) is közzéteszi, valamint megküldi a Területi Esélyegyenlőségi Fórumnak (TEF). A TEF által biztosított online felületen keresztül a HEP bármely érdeklődő számára elérhető.

Jövőképünk

Bakonykúti Község Önkormányzata számára stratégiai cél, hogy a község minden lakosa biztonságban és méltóságban élhessen, életminőségük folyamatos javulása mellett. Ennek érdekében olyan közösséget építünk, amely egyszerre erősíti a lokálpatriotizmust és támogatja a veszélyeztetett csoportok társadalmi integrációját.

Olyan települést kívánunk fenntartani, ahol a lakosság aktív, munkaképes része önálló megélhetéshez jut, családját el tudja tartani, és a közösség fenntartásához is hozzájárul. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, a közösségi terek megújítása, az információhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájutás kiszélesítése mind olyan célkitűzések, amelyek a hátrányos helyzetűek esélyeit is növelik.

A jövőben is törekszünk arra, hogy a gyermekvállalás ne jelentsen szegénységi kockázatot, az idősek biztonságban és megbecsülésben éljenek, a fogyatékkal élők aktívan bekapcsolódhassanak a közösségi életbe. Elkötelezettek vagyunk abban, hogy minden, a XXI. században elvárható szolgáltatás vagy közvetlenül helyben, vagy a környező települések együttműködésével elérhető legyen.

Célunk egy olyan társadalmi környezet kialakítása, ahol a gondoskodás, az emberi méltóság tisztelete, a lehetőségekhez való hozzáférés nem kiváltság, hanem természetes jog. Bakonykúti továbbra is legyen az a település, ahol mindenki számít, és senki nem marad egyedül a nehézségeivel.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
In- téz- kedés sor- szá- ma	Az intéz- kedés cí- me, meg- nevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esély- egyenlőségi prob- léma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél össz- hangja egyéb stratégiai dokumentu- mokkal	A cél kap- csolódása országos szakmapo- litikai stra- tégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intéz- kedés felelőse	Az intéz- kedés meg- valósításá- nak határ- ideje	Az intéz- kedés eredmé- nyességét mérő indi- kátor(ok)	Az intéz- kedés meg- valósításá- hoz szük- séges erő- források (humán, pénzügyi, technikai)	Az intéz- kedés eredmé- nyeinek fenntart- hatósága	Önkor- mányzatok közötti együttmű- ködésben megvalósu- ló intézke- dés eseté- ben az együttmű- ködés be- mutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
I.1	Helyi ter- mékpiac létrehozá- sa és fenntar- tása	A kistelepülésen élő őstermelők és kézművesek szá- mára korlátozott a piacra jutás lehető- sége, a helyi ter- mékek értékesítési csatornái szűkösek.	A helyi lakosok számára elérhetővé tenni a helyi és környékbeli termé- keket, növelni az önellátás és a gaz- dasági aktivitás le- hetőségét.	Összhangban van a település éves költség- vetésével és fejlesztési kon koncepciójával.	Illeszkedik a Magyar Nemzeti Vidékfej- lesztési Stratégia 2030 célki- tűzéseire.	A Községi Házban rendezett „piac napokon” a helyi és környék- beli őstermelők, kézművesek mu- tathatják be por- tékáikat, így tá- mogatva a helyi gazdaságot és kö- zösségépítést.	Önkor- mányzat, Közössé- gi Ház művelő- désszer- vezője	2027.09.30. (középidős felülvizsgá- lat), 2030.09.30. (záró felül- vizsgálat)	Piacnapok száma évente, látogatók száma, résztevő kiállítók száma.	Közösségi Ház humán erőforrása, önkormány- zati infra- struktúra, önkéntes segítők.	Folyama- tos önkor- mányzati támoga- tással, a rendezvé- nyek be- építve a Közösségi Ház éves program- jába.	Tapasztalat- csere hason- ló települési programok- kal.
I.2	Ingyenes közösségi progra- mok szer- vezése a helyi la- kosok számára	A település lakói sok időt töltenek ingázással, korlá- tozott a helyi kö- zösségi élet lehető- sége, különösen a gyermekes család- ok számára.	Erősíteni a lakos- ság helyi kötődé- sét, javítani az élet- minőséget, elősegí- teni a fiatalabb ge- nerációk közösségi integrációját.	A települési éves költség- vetéssel össz- hangban, köz- művelődési programterv alapján.	Kapcsoló- dik a „Le- gyen jobb a gyermek- eknek!” Nem- zeti Straté- giához (2007–	Kézműves foglalkozások, internet- hozzáférés, könyvtárhaszná- lat, délutáni te- matikus progra- mok biztosítása a Közösségi Ház-	Önkor- mányzat, Közössé- gi Ház művelő- désszer- vezője	2027.09.30. 2030.09.30.	Rendszere- sen résztve- vő gyerme- kek száma, programna- pok száma évente.	Művelődés- szervező, önkormány- zati eszköz- állomány, önkéntesek bevonása.	Éves program- tervbe il- lesztve fenntart- ható mó- don mű- ködtethető	Nem rele- vans – ki- zárólag he- lyi megva- lósítású te- vékenység.

					2032)	ban a gyermekek és szülők részvételével.					a közösségi támogatottság biztosított.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
II.1	Gyermekek családok részvételével közös ünnepi rendezvények szervezése	A gyermekek közösségi élményeinek hiánya csökkenti a helyi identitás megerősödésének lehetőségét.	A gyermekek településsel való érzelmi kötődésének erősítése közösségi ünnepekbe való bevonás révén.	Illeszkedik a település éves költségvetési és rendezvényszervezési gyakorlatához.	Összhangban áll a „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégiával (2007–2032)	Minden jelentősebb ünnephez kapcsolódóan intergenerációs program kerül lebonyolításra, ahol a gyermekek aktív részt vállalnak.	Önkormányzat, Községi Ház művelődésszervezője	2027. szeptember 30. és 2030. szeptember 30. (kétéves értékelési pontok)	Az ünnepi programokon résztvevő gyermekek száma, valamint a programok száma évente.	Önkormányzati költségvetés, Községi Ház infrastrukturális háttere, önkéntes szülők és pedagógusok.	A kialakított közösségi programstruktúra a későbbiekben is fenntartható helyi humán erőforrással.	Nem releváns – helyi szintű, nem intermunicipális intézkedés.
II.2	„Kerekítő” foglalkozások és hétfégi gyermekprogramok szervezése	Korlátozott szabadidős lehetőségek a tanítási szünetekben a kistelepülésen élő gyermekek számára.	A gyermekek helyben történő hasznos szabadidő eltöltésének elősegítése, közösségi élmények biztosítása.	Kapcsolódik a Községi Ház éves programtervezéséhez és az önkormányzati szabadidős célkitűzésekhez.	Összhangban a „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégiával (2007–2032)	Tanítási szünetekben és hétfégen tematikus, egész napos programok kerülnek megrendezésre, gyermekfoglalkozásokkal és szülői részvétellel.	Önkormányzat, programokra szerződött szolgáltatók, civil együttműködés	2027. szeptember 30. és 2030. szeptember 30. (kétéves felülvizsgálati pontok)	Programokon résztvevő gyermekek száma, események száma évente.	Önkormányzati források, Községi Ház infrastruktúrája, önkéntes szülők, esetenként pályázati támogatás.	A rendszeresen ismétlődő programok közösségi beágyazottsága biztosítja a hosszú távú fenntarthatóságot.	Nem releváns – kizárólag helyi megvalósítású tevékenység.
III. A nők esélyegyenlősége												
III.1	BABA-MAMA Klub és baba-	GYES-en lévő anyák közösségi elszigetelődése, bezárkózás.	Kismamák közösségi integrációjának támogatása, a gyermekek szocia-	HEP helyzet-elemzés, Családsegítő be-számoló	Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti	Kisgyermekes anyák részére közösségi alkalmak, éneklés, mozgás,	védőnő	2027.09.30.	A GYES-en lévő anyák legalább 60%-a részt	Községi Ház, művelődésszervező, ön-	Helyszín és személynzet rendelkez-	Védőnői szolgálat, civil önkéntesek.

	masszázs tanfolyam rendszeres szervezése		lizációjának elősegítése.		Stratégia (2007–2032)	közös tanulás.			vesz a foglalkozásokon.	kéntesek, babaeszközök.	zésre állása mellett évről évre ismételhető.	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
IV.1	Idős kortárs közösségek ösztönzése, közösségi aktivitás támogatása	Időskorban jellemző a társas kapcsolatok beszűkülése, elszigetelődés.	Az idősek társadalmi részvételének és megbecsülésének növelése.	HEP helyzet-elemzés, önkormányzati programok	Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idős lakosok bevonása közösségi rendezvények szervezésébe és lebonyolításába.	Polgármester	2027.09.30.	Közösségi programokban résztvevő idősek száma, események száma.	Művelődésszervező, Községi Ház, önkéntesek, alapanyagok.	Kis költségvetéssel megvalósítható, helyi önkéntesekre épül.	Nyugdíjas-klub, Községi Ház, önkormányzat.
IV.2	Idősek Világnapja és Nyugdíjas Karácsony közösségi eseményként	Az időskorúak megbecsülésének hiánya.	Az időskorú lakosság elismerése, közösségi megerősítése.	Családsegítő beszámoló, HEP helyzet-elemzés	Idősügyi Nemzeti Stratégia	65 év feletti lakosok meghívása ünnepi eseményekre, ajándék-utalvány kiosztásával.	Polgármester	2027.09.30.	Résztvevő idősek száma, kiosztott ajándékok száma.	Önkormányzat, Községi Ház, ünnepi kellékek.	Évente ismételt, az önkormányzat költségvetésébe beépíthető.	Nem releváns – kizárólag helyi megvalósítású tevékenység.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
V.1	Mozgásukban akadályozott személyek szállításának biztosítása a nappali ellátáshoz	A mozgáskorlátozott személyek számára nem megoldott az önálló eljutás a nappali ellátást nyújtó szociális intézménybe.	Hozzáférés biztosítása a mozgáskorlátozott személyek számára a nappali ellátáshoz.	Illeszkedik a HEP helyzet-elemzéséhez és az önkormányzat közép-távú szociális célkitűzéseihez	Országos Fogyatékosügyi Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Az Iszkaszentgyörgyi Intézmény biztosítja a szállítást Bakonykútiról a nappali ellátást igénybe vevő, mozgásukban akadályozott személyek számára.	Polgármester, intézmény vezetője	2027.09.30.	Szállítással elérhető el látottak száma, szállítási alkalmak száma éves szinten.	Intézményi gépjármű, gépkocsivezető, időbeosztás és humán kapacitás, önkormányzati együttműködés.	Az ellátás rendszere ssége és a szolgáltatásra való jogosság biztosítja a fenntarthatóságot.	A szállítás Iszkaszentgyörgy és Bakonykúti közötti megállapodás alapján történik.

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Bakonykúti önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az általa fenntartott intézmények vezetői aktívan közreműködjenek a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) megvalósításában, valamint annak folyamatos nyomon követésében. A településen működő, nem önkormányzati fenntartású intézményeket partneri együttműködés keretében vonjuk be a HEP célkitűzéseinek támogatásába és végrehajtásába.

Kérjük minden érintett intézmény és együttműködő szervezet vezetését, hogy a program elfogadását követően vizsgálják felül saját stratégiáikat, belső szabályozó dokumentumaikat, és gondoskodjanak arról, hogy az esélyegyenlőségi szempontok ezekben is érvényesüljenek. Ennek köszönhetően a HEP-ben rögzített, egyenlő bánásmódot és esélyteremtést előmozdító elvek nem csupán irányelvek maradnak, hanem gyakorlati megvalósulásuk is biztosítottá válik.

Az intézményektől elvárjuk továbbá, hogy a HEP intézkedési tervében foglalt kötelezettségeket lebontsák intézményi szintű akciótervekre és éves cselekvési ütemtervekre, hogy a végrehajtás jól nyomon követhető, mérhető és számon kérhető legyen.

A program előkészítésének, megvalósításának és értékelésének koordinálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot (HEP Fórum) hozunk létre. Ennek célja, hogy a programban meghatározott célkitűzések teljes mértékben érvényesüljenek a településen, és hogy biztosított legyen a visszacsatolás, illetve a folyamatos fejlesztés lehetősége.

A megvalósítás folyamata

A program végrehajtásának ellenőrzését és a helyi társadalmi partnerség erősítését a HEP Fórum biztosítja. A fórum előmozdítja a helyi állami, önkormányzati, civil és egyházi szereplők közötti párbeszédet és együttműködést, lehetővé téve az esélyegyenlőségi problémák komplex és összehangolt kezelését.

A HEP Fórum fő feladatai:

- a célcsoportokat érintő esélyegyenlőségi problémák feltárása és az ezekre adott adekvát intézkedések kidolgozása, összehangolása;
- a HEP intézkedéseinek végrehajtásának figyelemmel kísérése, évenkénti felülvizsgálata;
- a végrehajtott intézkedések hatásának értékelése, új beavatkozások megfogalmazása;
- a HEP IT szükség szerinti aktualizálása és előkészítése képviselő-testületi jóváhagyásra;
- az elért eredmények nyilvánosságra hozatala, társadalmi kommunikáció biztosítása.

A Fórum működése:

- Legalább két évente, a HEP felülvizsgálatakor ülésezik, de szükség esetén gyakrabban is összehívható.

- Működését dokumentálja, jegyzőkönyvet készít, és javaslatot tesz a HEP IT-ről szóló beszámoló elfogadására vagy módosítására.
- Felelősöket jelölhet ki az egyes beavatkozási területek végrehajtására.

A Fórum javasolt összetétele

A tagok között szerepelnek:

- a polgármester, jegyző;
- a helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői (amennyiben van);
- a releváns közszolgáltatók, egyházak, civil szervezetek, gazdasági szereplők képviselői;
- a rendvédelmi szervek;
- a HEP intézkedési tervében szereplő beavatkozások felelősei.

Állandó meghívottként: az esélyegyenlőségi mentor, tankerületi képviselő, a járási hivatal munkatársai és más releváns személyek vehetnek részt.

Monitoring és visszacsatolás

A program eredményességének vizsgálata szintén a HEP Fórum feladata, amely az egyes intézkedések végrehajtásáért felelős személyek és munkacsoportok beszámolóinak alapján készít javaslatokat az aktualizálásokról, módosításokról. Ez különösen fontos a kistérségi struktúrák esetében, ahol az eszközrendszer szűkebb, így minden beavatkozás célirányos és hatékony alkalmazása kiemelt jelentőségű.

Nyilvánosság

A program társadalmasításának érdekében Bakonykúti Önkormányzata a véglegesítést megelőzően nyilvános fórumot tart, amely lehetőséget biztosít a lakosság véleményének becsatornázására. A HEP és annak eredményei elérhetők lesznek a település honlapján, a helyi közösségi rendezvényeken, valamint nyomtatott kiadványokban. A cél, hogy a befogadás és esélyteremtés üzenetei a helyi közgondolkodás részévé váljanak.

Kötelezettségek és felelősség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester a felelős. Feladata a HEP Fórum működésének biztosítása, a szükséges kapcsolattartás, valamint a végrehajtás folyamatosságának fenntartása.

Felelős továbbá azért is, hogy:

- a program elérhető legyen minden érintett számára;
- az önkormányzat tisztviselői, dolgozói és intézményei ismerjék és alkalmazzák a HEP szempontjait;
- szükség esetén megfelelő jogi lépéseket kezdeményezzen az egyenlő bánásmód sérelme esetén.

Az intézményvezetőknek intézményi szintű akciótervekben kell gondoskodniuk arról, hogy a HEP elvei helyi szinten is érvényesüljenek. A jogszabályoknak megfelelően az együttműködő partnerek is kötelesek a program megvalósításában részt venni.

Érvényesülés, módosítás

A HEP IT legalább kétfévente, de indokolt esetben gyakrabban is felülvizsgálatra kerül. Amennyiben az eredeti célkitűzések nem teljesülnek, új beavatkozási irányok kerülnek meghatározásra. Lényeges változás esetén – például a helyzetértékelés új adatai vagy a társadalmi környezet átrendeződése – a HEP IT kötelezően módosítandó.

Súlyos jogsértés vagy diszkriminációs eset előfordulásakor a kijelölt felelős haladéktalanul vizsgálatot indít, és intézkedik a következmények felszámolásáról.

Elfogadás módja és dátuma

I. Bakonykúti község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Bakonykúti község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 60/2025. (IX.18.) számú határozatával elfogadta.